

VEAIC MOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

Percepția ne poate juca, deopotrivă, renghiuri și surprize plăcute. Privit atent, fragmentul de tablou de mai sus revelează, într-o scenă dintr-un tîrg de sclavi, un... celebru bust al lui Voltaire!

Citiți în pag. a 6-a:

SURPRIZELE PERCEPȚIEI

DIN SUMAR :

- Mai tari decît oțelul : monocristalele ● Va fi revizuită schema evoluției umane? ● Monstru sau minune a naturii...
- Mafia și „Nașul” ei ● Patru călători dificili

In ultima vreme, in Occident a inceput să fie vehiculată ideea că „era lui Gutenberg” s-ar apropia de sfârșit, că „galaxia Gutenberg” s-ar stinge: cu alte cuvinte, cuvintul tipărit, cartea ar fi devenit anacronice. Partizanii acestei idei citează în sprijinul afirmațiilor lor

argumentul că radioul, televiziunea, mijloacele electronice de informație au început să înlocuiască treptat cartea și că în viitor acest fenomen va lua o și mai mare amploare. Ce trebuie să credem, însă, despre aceste afirmații? Au ele o umbră de adevăr?

Documentar

MOARE CARTEA?

Evident, destinul cărții, rolul ei în viața unui număr tot mai mare de oameni nu mai poate fi considerat separat de alte mijloace de informare. Dar asta nu înseamnă că radioul și televiziunea înlocuiesc cuvintul tipărit, ci mai degrabă îl completează. Inventarea fotografiei a înlăturat, oare, arta plastice? Nicidecum! Dimpotrivă, invenția francezilor Daguerre și Niepce a însemnat un nou stimul pentru evoluția și răspândirea artei plastice.

Dar să facem apel la exemple mai apropiate de subiectul nostru: apariția cotidienele de mare tiraj și creșterea vertiginosă a tirajului revistelor destinate marelui public sau a celor de specialitate a desființat cărțile sau, dimpotrivă, a făcut să crească cererea de cărți? Cele 7—8 miliarde de exemplare tipărite anual în lume sînt un argument zdrobitor împotriva „prognozelor” sau, mai exact, a „prezicerilor” sumbre făcute de cei care ne sperie cu dispariția cărții.

Da, marile descoperiri ale secolului nostru: cinematograful, tranzistoarele, magnetofonul, computerele și, din nou, radioul și televiziunea au căpătat un caracter de masă. Dar — și aceasta este logica progresului — tocmai în această perioadă sau, mai exact, din 1950 pînă în 1970 numărul cărților publicate în lume s-a dublat, iar tirajul lor s-a triplat; în sfârșit, tot în aceeași perioadă, a sporit de două ori și numărul cititorilor.

„Galaxia Gutenberg”

Căci cartea este o invenție care, ca și roata, nu va lipsi niciodată din civilizația umană. Lectura unei cărți stabilește o relație intimă între autor și cititor. Acesta din urmă are timpul să se gîndească la cele citite, să revină asupra unor pasaje spre a le înțelege mai bine sensul, în sfârșit poate hotărî singur ce să citească și ce nu.

La finele anului 1971, revista vest-germană „Druck Print” a publicat un articol care, chiar din titlu, denotă că e vorba de viitorul cărții: „Hat das Buch noch eine Zukunft?”, „Mai are cartea viitor?”. Autorul, un cunoscut specialist occidental în informatică, analiza detaliat datele statistice și concluziile trase de niște sociologi care și exprimaseră opiniile lor în legătură cu locul cărții în sistemul general al comunicațiilor în vremea noastră de impetuoză dezvoltare a mijloacelor de informație. Iar concluzia care se desprindea din acest studiu era că „ambianța spirituală favorabilă cărții” crește, cartea are „avantaje indiscutabile față de toate celelalte mijloace cunoscute de comunicare în masă” și „ca atare va avea și în viitor locul ei în societate”.

Există însă destui exponenți și ai unui punct de vedere opus, care se grăbesc să anunțe iminenta și apropiata „moarte a cărții”. Unul din cei mai vehemenți partizani ai ideii sfârșitului „galaxiei Gutenberg”, impus — ni se spune — de evoluția erei electronice este sociologul canadian Marshall McLuhan. Cărțile sale: „Logodnica mecanică: folclorul omului erei industriale” și „Galaxia Gutenberg” au stîrnit mare vîlvă în Occident. O seamă de comentatori îl socotesc chiar pe McLuhan ca aproape cel mai mare gînditor după Newton, Darwin, Freud, Einstein și Pavlov. Specialiștii în bibliologie au luat însă act cu ironie de prezicerile lui McLuhan. Iar în literatura și publicistica științifică, în statistică și bibliologie noile date despre creșterea „producției” de cărți sînt de multe ori însoțite de refrenul: „In ciuda lui McLuhan” sau „cu toate pronosticurile lui McLuhan”...

De altfel, Marshall McLuhan a avut destui predecesori și în alte perioade istorice. Un precursor direct al lui

McLuhan a existat de pildă și în Rusia la începutul secolului nostru. Revista „Buletinul librarilor Wolf” publica astfel în numărul lesit de sub tipar în prima zi a secolului XX un articol intitulat în spiritul lui McLuhan, „Sfîrșitul cărții”. Amintind de inventarea fonografului, autorul afirma: „Scriitorii se vor adresa unor actori și cântăreți care, contra unui onorariu, vor transmite operele lor unui fonograf... Tolănuu comod de pernele divanului, fără

Destinul cărții — o problemă veche-noadă? (În fotografia noastră, actrița Liudmila Serebrennaia în „Pescărușul”)

a-și obosi ochii, cititorii vor asculta romane sau poeme redactate de fonograf cu toate modulațiile vocii... Nu încerc să vă explic — continua predecesorul lui McLuhan — cum se vor petrece toate acestea, dar nu mă îndoiesc că pînă la urmă cartea va fi uitată de locuitorii globului pămîntesc, iar zările vor slujii exclusiv comerțului și unele necesități personale. Într-un fel sau altul, cartea și-a trăit traiul. Sîntem martorii agoniei ei”.

Alfa și Omega tuturor cunoștințelor

Și acum iată și răspunsul dat de excelentul istoric al științei și mare bibliofil Ștefan Zweig diversilor profeți și „oracoli ai erei electronice”:

„...Cel care a cunoscut o dată în nemărginată-i profunzime valoarea cuvintului scris și tipărit, valoarea comunicării prin intermediul cuvintului — indiferent dacă la această cunoaștere a contribuit o singură carte sau totalitatea lor — va zîmbi compătimitor vîzînd îndoiala care a pus azi stăpînire pe mulți oameni, unii chiar inteligenți. Vremea cărții a trecut, acum au cuvintul tehnica, ne spun aceștia mîhniți; gramofonul, cinematograful, radioul, transmii-torii mai iscusiți și mai comози ai cuvintului și ideilor, au început să elimine cartea și nu peste mult timp chemarea ei cultural-istorică va fi de domeniul trecutului. Ce opinie îngustă, ce gîndire limitată! Căci unde și cînd a izbutit tehnica să facă fie și o singură minune care să întrecă, sau cel puțin să poată fi comparată, cu minunea care ni s-a înfățișat acum o mie de ani, sub chipul cărții? Chimia n-a inventat încă un exploziv care să fi zguduit într-o asemenea măsură lumea; nu există oțel sau beton armat care să întrecă în soliditate micul top de hîrtie acoperit cu caractere tipografice. Nici o sursă de

energie n-a izbutit încă să făurească licarirea ce emana uneori o cărțică și niciodată curentul electric n-are să aibă puterea ce există în electricitatea de care o posedă cuvintul tipărit. Vesnic tinără și neclintită, nesubordonată timpului, cartea este forta cea mai concentrată. În forma cea mai saturată și mai variată: să se teamă ea de tehnică? Dar tehnica nu se perfecționează și se răspîndește tocmai grație cărților? Cartea este oricînd și nu numai în via-

lul cărții va crește cu fiecare nouă etapă a progresului social, cultural și științific. Acest elan este vizibil de pe acum. Într-adevăr, conform statisticilor U.N.E.S.C.O. În 1971 au fost tipărite pe glob circa 7,5 miliarde de cărți și broșuri. Și cum populația globului este ceva mai mare de 3,5 miliarde, rezultă că de fiecare locuitor al pămîntului au apărut în medie două cărți noi sau într-o nouă ediție.

Căci, deși a pierdut vechiul ei monopol în sfera informațiilor, cartea rămîne totuși sufletul actualului sistem de comunicații.

Tările în curs de dezvoltare sînt „bîntuite” de o adevărată foamă de carte. Iar pe măsură ce sute de milioane de analfabeți vor stăpîni arta cititului și a scrisului, ei vor apela tot mai mult la limbajul cuvintului tipărit, la carte, la acest depozit ideal de informații.

Specialistul Indian I. V. Iakshman Rao a afirmat chiar că în țările în curs de dezvoltare secolul tiparului, căruia aici-colo i s-a și scris necrologul, abia începe.

Și a continuat:

„...Deocamdată, cartea nu vedește nici un semn de îmbătrînire; ea abia a trecut pragul tinereții, iar cei care răspund de evoluția cărții sînt preocupați în momentul de față de creșterea și educarea vîlstarului lor”.

Prioritatea cărții asupra altor mijloace de transmitere a informațiilor a fost deseori subliniată și de cunoscutul savant și scriitor Isaac Asimov, autorul unor captivante volume de anticipație. „Cartea — spune el — vă oferă cuvintele de care aveți nevoie ca să o citiți și să o recitiți ori de cite ori simțiți această dorință — în pat, la masă sau tolăniți pe jos — și cum doriți, repede, ordonat sau pe fragmente. Dar lucrul cel mai important este că ea vă oferă cuvinte la care apoi potriviți imagini. Fiecare cititor știe cum arată d'Artagnan și Don Quijote, căci aceștia sînt d'Artagnan și Don Quijote ai lor, imaginații de ei...”

Da, revoluția științifico-tehnică favorizează răspîndirea cărții. Datele statistice arată că ea este absolut necesară și noilor specialiști al căror număr crește vertiginos. Oamenii cu studii superioare citesc tot mai mult. „Intelectul în plină evoluție al specialistului — susține K. Steinbuch (R.F.G.) — simte nevoia unei cugetări independente, a cugetării asupra cărții”.

Nu putem, de aceea, să nu fim de acord cu Robert Escarpit că „In ciuda afirmațiilor lui Marshall McLuhan, încă nu știm dacă toți astrii „Galaxiei Gutenberg” s-au aprins pe firmament”.

E. Lihtenștein

documenta.

documentar docum
entiar documentar de
documentar document
mentar documentar docu
r documentar documentar
umentar documentar docu
ar documentar documentar
umentar documentar docu

Depozit optim de informații

Noile mijloace tehnice nu sînt inamici ai cărții, ci aliași și ajutoare fidele. Ro-

ÎN CINSTEA ANIVERSĂRII REPUBLICII

La sfârșitul lunii vom sărbători a XXV-a aniversare a Republicii. Va fi un bun prilej spre a re trăi zilele acelea fierbinți de la sfârșitul lui decembrie 1947 când, prin lupta maselor largi de la orașe și sate, a fost instaurată republica populară, formă de conducere democratică a statului. Dar mai ales spre a înțelege mai pregnant ceea ce a însemnat abolirea monarhiei și proclamarea republicii pentru destinul istoric al poporului nostru.

Sub conducerea partidului, România a străbătut în anii republicii o întreagă epocă istorică — epoca trecerii de la capitalism la socialism, o epocă de profunde prefaceri structurale care au transformat din temelii configurația social-economică, viața întregii națiuni. Cei mai vîrstnici își amintesc prea bine: industria era slab dezvoltată, agricultura — în care lucra mai bine de 75 la sută din populație — se baza pe metode de exploatare anacronice. Țara se afla într-o stare de inapoiere din punct de vedere tehnic. Și aceeași situație grea era și sub raportul dezvoltării culturale și al pregătirii cadrelor: un mare procent de analfabeți și un număr redus de cadre tehnice.

Pornind de la această situație, Partidul Comunist Român a imprimat întregii dezvoltări a României o cale fundamental nouă, punînd din plin în valoare forța creatoare, hărnicia și priceperea poporului, și creînd, din inițiativa și sub conducerea comunistilor, cadrul social-istoric al progresului societății noastre, al dezvoltării și înfloririi continue a națiunii noastre. „Astăzi producția industrială — a arătat to-

varășul Nicolae Ceaușescu în interviul acordat redactorului șef al cotidianului „Al-Gumhuria” din Cairo — este de 20 de ori mai mare decît în 1938. Am luat anul 1938 ca an de referință, avînd în vedere că pentru România el a fost anul cu rezultatele cele mai bune din trecut. Producem în 1972 în industria românească circa 7 milioane tone oțel, față de 280 mii tone în 1938 și vom ajunge la circa 11—12 milioane tone în 1975. Am dezvoltat ramuri noi — producția de diferite mașini-unelte și, în general, de mașini necesare diferitelor domenii, inclusiv utilaje complexe”. Agricultura complet cooperativizată a țării — care beneficiază de aportul a 100.000 de tractoare (față de 5.000 în 1938) — asigură producții tot mai mari bazate pe mecanizare, chimizare, irigații, pe introducerea celor mai recente cuceriri ale științei.

Analfabetismul a fost de mult uitat, copiii noștri au astăzi la dispoziție învățămîntul obligatoriu de 10 ani, în institutele de învățămînt superior învață 150.000 studenți, acordăm asistență tehnică, cu cadre specializate într-o serie de țări. Amploarea construcțiilor de tot felul, a măsurilor luate în domeniul ocrotirii sănătății, al învățămîntului, culturii, ridicării nivelului de trai fac ca Republica noastră să ocupe un loc demn pe traiectoria civilizației umane.

Suverană, independentă, liberă și prosperă Republica Socialistă Română transpune astfel în viață ceea ce cugetele cele mai avîntate, firile cele mai generoase din marea galerie a înaintașilor iluștri abia dacă cutezau să întrevadă.

parcare, pe care încap cîteva mii de turisme și autocare.

„Medeo” nu este însă decît primul „element” al unui proiect de mari dimensiuni. În următorii cîteva ani va apărea în jurul lui o importantă stațiune pentru sporturi de iarnă, întrucît pantele munților sînt acolo ideale pentru schi. În imediata-i vecinătate va începe construirea unui mare hotel, ale cărui etaje, clădite în trepte, vor urma îndepăroape versantul muntelui. Opt funiculare vor transporta schiorii pînă la 2.500 m altitudine, unde îi vor aștepta alte hoteluri și vile. Numeroase piste, între 5 și 15 km lungime, vor satisface toate gusturile. Funiculare mai mici, cu scaune individuale, deschise, vor asigura trecerea de la o pistă la alta. Lîngă hotelul „Floarea de piatră” se va afla, la 2.000 m, pista de slalom urias.

Acest complex, care va avea o rază de circa 25 km, se va numi tot „Medeo”. El va contribui la dezvoltarea turismului în Munții Tianshan, care se întind mult spre sud, pînă în Kirghizia și ale căror piscuri înzăpezite îi atrag de mai mult timp pe alpinistii încercați. În această regiune se naște astfel treptat, ceea ce unii au și început să numească „Elveția Asiei”.

ALIMENTAȚIE

Pîntecul orașului

— E departe Oceanul? pot fi acum auziți întrebînd moscoviții.

Dacă întrebarea e pusă în centrul orașului, răspunsul sună cam așa:

— Douăzeci de minute cu metrourul pînă la stația x și încă vreo zece cu autobuzul y.

De fapt acest dialog nu poate fi auzit de mult timp, ci numai din primele zile ale lui noiembrie cînd, la Moscova, a fost deschis cel mai mare magazin de pește cu autoservire, cu firma „Oceanul”. Din bazinul central al magazinului, peștele este trimis „pe calea apei” spre un cîntar electronic unde — după ce i se află greutatea — este ambalat într-o pungă de polietilenă și trimis mai departe spre vînzare. În același timp, magazinul expune în vîzul tuturor clienților o carte de bucate automată. Gospodina care dorește să afle, de pildă, în cîte feluri poate găti crapul apasă pe un buton și filele cărții încep să se întoarcă singure, pînă se opresc în dreptul rețetei dorite.

„Oceanul” este al 3061-lea magazin de produse alimentare din Moscova. Într-o singură zi ele desfac 2.500—2.700 tone de carne și produse din carne, 4.200—4.500 tone de lapte și produse din lapte, 2.200—2.300 tone de piine, 7 milioane de ouă, o mie de tone de mezeluri, o sută de tone de pește viu... Pentru transportul lor din depozite în magazine este nevoie de 6.000 de furgone, cisterne de lapte, mașini frigorifice și alte mașini.

Dar la magazinele de mai sus trebuie adăugate și cele 30 de piețe colhoznice unde moscoviții pot cumpăra zilnic 700—800 tone de produse, începînd cu păsări vii și terminînd cu castraveți murați și spanac.

Apetitul moscoviților crește însă mereu. Toamna aceasta, de pildă, s-au

Lacul Sevan din Armenia, situat la o altitudine de aproape 2000 de metri, pierde în fiecare an mari cantități de apă. Spre a-i preveni secarea, în momentul de față se sapă un tunel de 48 kilometri prin care riul de munte Arpa, care curge la sud de Sevan, va vărsa anual în lac 300 milioane metri cubi de apă

vîndut zilnic cu 300—500 tone de carne mai mult decît anul trecut. Iar consumul de produse lactate a sporit și mai mult: cu 500—900 tone față de 1971.

În ce privește structura alimentației, se constată că în ultimii ani sporesc mai ales vînzările de produse curativ-profilactice. Așa se explică și de ce cererea de alimente dietetice și degresate crește mai repede decît cererea de lapte și smîntînă.

MAȘINI AUTOMATE

Robotul misogin

La centrul de calcul al Orașului științei de lîngă Novosibirsk s-a potrecut un caz aparent ieșit din comun: întruchipare a impasibilității — un robot dădea răspunsuri exacte numai cînd în fața lui se afla un matematician de sex bărbătesc. Era deajuns ca de el să se apropie o femeie că imediat robotul începea să „mîntă”, să răspundă anapoda, ba uneori să dea chiar replici absurde.

În urma cercetărilor s-a constatat totuși că robotul nu încerca nici cea mai mică emoție în fața reprezentanților sexului frumos. Era complet insensibil. Misterul se pare că pornea de la îmbrăcămintea femeilor de astăzi. Materialele din care sînt confecționate rochiile cuprind fibre sintetice care generează cîmp electric. În anumite condiții, acest cîmp influența comportamentul robotului și exactitatea răspunsurilor sale.

TURISM

„Medeo” se innoiește

În cercurile sportive din întreaga lume numele „Medeo” e uneori mai cunoscut decît Alma-Ata, deși cel din urmă nu este decît patinoarul capitalei kazahie. Situat la 40 km de centrul orașului, patinoarul s-a pitulat parcă într-o vale îngustă, străjuită de pantele abrupte ale Munților Tianshan. Pînă la impunătorul Pik Talgar (4.973 m altitudine) nu e decît o zi de drum.

„Medeo” s-a instalat la 1.670 m înălțime, așadar cu 800 m mai sus de Alma-Ata. Numai cîteva kilometri îl despart de ghețarii care coboară pînă la 3.000 m și-l alimentează cu apa lor limpede. Unii spun că gheața astfel obținută este cheia succeselor reparate la „Medeo”. Căci în ultimii ani, acolo au fost stabilite numeroase recorduri mondiale.

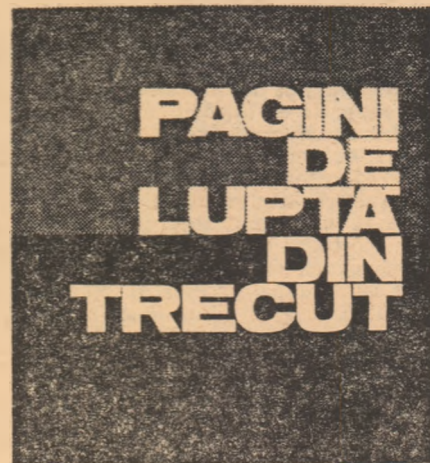
Vechiul patinoar, care funcționa numai iarna, cu gheață naturală, cedează acum locul unui stadion nou și ultramodern. Construit pentru 10.000 de spectatori, acesta are spre vest o tribună cu două etaje, în timp ce tribuna de pe latura răsăriteană, destinată sportivilor, este prevăzută și cu un număr de cabine, îmbrăcate în lemn, pentru ziarisții sportivi. Sub patinoar se încolăcesc 160 km de tuburi refrigeratoare. O elegantă scară în formă de arc leagă stadionul de locul de

Un mesaj de luptă

Zilele acestea, cu prilejul împlinirii vîrstei de 80 de ani, a acad. prof. Petre Constantinescu-Iași, a apărut în vitrinele librăriilor volumul „Pagini de luptă din trecut”, care înmănunchează articole scrise între 1914 și 1936. Este un prim florilegiu dintr-o vastă și pasionantă operă publicistică, mărturie a îndelungatei activități a autorului în mișcarea revoluționară din țara noastră, a dirzeniei și consecvenței sale în slujba nobilelor idealuri de libertate și progres ale poporului nostru.

Cum precizează chiar autorul, în una din cele două prefețe care însoțesc volumul, de la începuturile scrisurii sale militant el a căutat să cuprindă un eșantion cît mai larg de teme, „în sensul de a susține tot ce apropia, tot ce înmănunchea sforțările proletariatului și ale tuturor categoriilor sociale într-o luptă comună spre binele poporului întreg”. De aici, marea varietate a subiectelor abordate — de la aspecte ale luptei clasei muncitoare din România burghezo-moșierească și din alte țări la mesaje de solidaritate cu tînăra putere sovietică și cu luptătorii antifasciști de pretutindeni, de la critica pe cele mai diverse planuri a stărilor de lucruri datorate unor guvernanți străini de interesele poporului la condamnarea ascuțită a complotului fascist care se desena tot mai amenințător în arena publică internațională, de la dezbaterile problemelor învățămîntului și școlii la evoca-

PETRE
CONSTANTINESCU-IAȘI

editura
politica

rea marilor figuri ale intemeietorilor socialismului științific sau a diverselor fronturi ale marii bătălii a ideilor din primele decenii ale secolului nostru.

Lectura volumului, vast panoramic al epocii evocate atestă astfel strălucit ceea ce însuși autorul remarcă într-o profesiune de credință publicată în „Facla” din 22 septembrie 1935: „Din „turnul de fildeș” n-am încetat o clipă a privi spre orizonturile întinse, unde simțeam mulțimile agîtîndu-se în frământări de zi la zi sau de perspective largi”.

MAFIA ȘI „NAȘUL” EI

Într-adevăr ca în filme

Conducătorii studioului „Paramount” nu știau încă că best-seller-ul lui Mario Puzo, după care se turna filmul „Nașul”, avea să le aducă beneficii de milioane. În schimb aflaseră ce însemna filmul lor pentru mafioți. Până la publicarea cărții lui Puzo, romanele și filmele consacrate criminalității organizate din S.U.A. nu stârneau prea mare interes printre gangsteri. Cu „Nașul”, însă, lucrurile s-au întimplat cu totul altfel. În 1969, când a apărut romanul, vestea publicării lui s-a răspândit ca fulgerul și din convorbirile telefonice, interceptate sistematic, ale unor anume indivizi s-a putut constata ce vilvă stîrnise această carte despre moravurile Mafiei, un fel de „Forsyte Saga” a mafioților. Romanul nu pune accentul pe evocarea afacerilor lor murdare, ci pe diversele lor „legi ale onoarei”, subliniind mai ales atașamentul față de „familia”, fidelitatea absolută față de căpetenia. Romanul atrăgea, e adevărat, atenția și asupra puterii politice a gangsterilor și a influenței lor asupra businessului legal. Dar el romanța mai degrabă, decît condamnă.

Încît, dacă o seamă de organizații și oameni politici italo-americani l-au acuzat pe Puzo de intenția de a-i calomnia pe italieni, Mafia nu s-a arătat totuși nemulțumită. Dimpotrivă, număidecît după publicarea cărții, Puzo a observat că anumiți mafioți do-reau chiar să-i mulțumească într-un fel.

Cu șase luni înainte de a începe filmările, Albert Ruddy, producătorul, nu era deloc sigur asupra destinului viitoarelor pelicule: studioul „Paramount” era asaltat de scrisori, în care viitorul film era calificat ca antiitalian și amenințat cu boicotul și cu greve neoficiale, la care avea să participe tot personalul studioului — de la actori pînă la electricieni.

Încît, la 25 februarie 1971, Ruddy a plecat în căutarea „Nașului” în carne și oase (filmul privește activitatea Mafiei din anii 40—50 — N. R.). Și, în aceeași seară, a fost condus la hotelul Sheraton din New York, la prima întîlnire cu Joseph Colombo și cu reprezentanții ai „Ligii italo-americane” condusă de acesta. Dat fiind că era nu numai întemeietorul Ligii, ci și căpetenia uneia din cele cinci „familii” newyorkeze ale Mafiei, Colombo era socotit cea mai importantă figură din rîndul populației italiene din New York.

Ruddy s-a dus la întîlnirea cu Colombo sigur de el, intrucît avusese în prealabil o convorbire cu fiul acestuia, Anthony, cu care ajunsese la o înțelegere. Producătorul acceptase să elimine din textul scenariului toate cuvintele italiene și, în primul rînd, „Mafia” și „Cosa nostra”; mai mult, făgăduise chiar să revadă scenariul și să modifice părțile care, după părerea membrilor organizației, le-ar fi putut aduce prejudicii.

Dar cînd Ruddy a intrat în marele salon de dans al hotelului Sheraton și s-a văzut față în față cu toți cei 1500 de membri ai Ligii, cu fețe impenetrabile, în primul moment și-a pierdut totuși cumpătul. Apostrofele ostile au fost potolite de fiul lui Colombo care i-a informat pe delegați despre tăieturile pe care Ruddy acceptase să le facă în scenariu. După care, spre a liniști complet spiritele, Colombo-junior a mai adăugat și că Liga avea să obțină la premieră o cotă parte din încasări.

În felul acesta, după ce s-a ajuns la un acord, toate dificultățile au fost aplanate ca prin farmec. Amenințările cu greva în studio au dispărut, boicotul n-a mai avut loc și filmările au putut începe în cel mai desăvîrșit calm. Încît în primăvara asta, cînd „Nașul” a început în sfîrșit să ruleze, „Paramount” n-a fost numai prima firmă care a izbutit să realizeze beneficii de pe urma Mafiei, ci și o companie care reușise să

convingă Mafia să o ajute în această direcție.

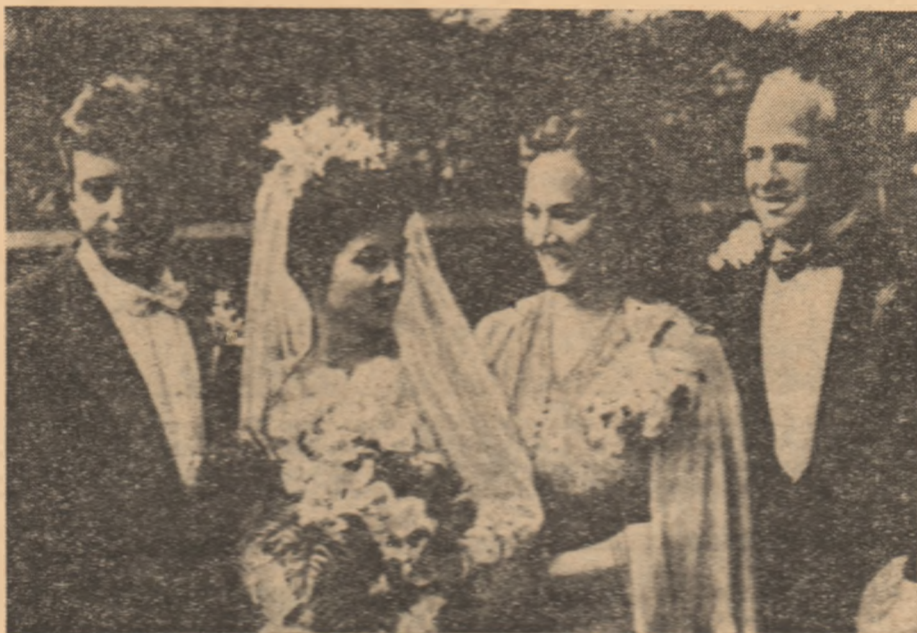
„Străzile se vor roși de sînge!”

Dar curînd după ce filmul a început să ruleze la New York, în metropola americană s-au petrecut niște întimplări preluate parcă din scenariu. Principalul personaj care a murit într-o scenă reală, uluitor de asemănătoare cu una din multele secvențe cu asasinat din film, a fost „Turbatul” Joe Gallo. A fost împușcat în cartierul italian din Manhattan, vineri 7 aprilie, ora 5.23 dimineața. În ziua aceea Gallo își sărbătorea ziua de naștere — implinea 43 de ani — cu noua-i soție. Sina, fiica acesteia în vîrstă de 10 ani și sora lui, Carmella. Pe neașteptate, în încă-

a ajuns la 12. Între timp Joe Gallo a fost internat, Joe Profacci a murit de cancer și, la începutul lui 1964, s-a încheiat un armistițiu. Un rol important în această direcție l-a jucat Joseph Colombo.

În 1968 a murit de cancer și Larry Gallo. La 11 martie 1971 a ieșit însă din închisoare Joe Gallo, care a dat imediat de veste că, intrucît pe vremea cînd a fost încheiat armistițiu el fusese în închisoare, nu se socotea legat de această înțelegere. După cîteva luni, în iunie, în timpul unui miting organizat de „Liga italo-americană” în Central Park din New York, Colombo a fost grav rănit și transportat acasă în comă.

O parte dintre capii Mafiei, afirmă autorul cărții „Respectă-ți părintele!” consacrată acestei organizații, socotesc că atacarea în public a lui Colombo a fost mult prea temerară spre a fi putut a pusă la cale de Gallo. După alte

Marisa Brando (dreapta) în rolul „Nașului”

pere a dat buzna un necunoscut care a tras cîteva gloanțe în Gallo. Diapoulos, „gorila” lui Gallo, a fost rănit în abdomen. După care necunoscutul, împreună cu trei complici care-l așteptau într-un automobil, s-a făcut nevăzut.

După trei zile, în salonul funerar „Guido” de pe Brooklyn, sub un Cristos litografiat, odihnea un sicriu de bronz în valoare de 5000 de dolari, impodobit cu flori și înconjurat de bărbați sumbri, cuprinși de o minie surdă, dar amenințătoare și de femei care plîngeau. În sicriu zăcea Joe Gallo. „Străzile se vor roși de sînge, Joe!” a proclamat sora lui, Carmella. Și, într-adevăr, după numai șase zile s-au și putut număra cinci cadavre și se zvonea că Carlo Gambino, șeful Mafiei newyorkeze, mai pronunțase trei sentințe.

În tinerețea lui, Joe Gallo se lansasă în „meseria” de ucigaș de profesie în serviciul lui Joe Profacci, căpetenia Mafiei de pe Brooklyn; împreună cu frații lui, Elie și Larry, Joe a pus atunci la cale, din ordinul căpeteniei lor, asasinarea lui Alberto Anastasio — în frizeria hotelului Sheraton (alt episod reprodus exact în „Nașul”).

Apoi frații Gallo au început să-și înghebeze o afacere pe cont propriu, fără a se da înapoi nici de la atacuri armate, nici de la camătă. Prin 1961 s-au simțit destul de puternici ca să arunce mînușa lui Profacci, cerîndu-l un cîmp mai larg de activitate. Acesta i-a refuzat, și frații Gallo i-au declarat război.

În vara lui 1963, numărul celor uciși

opinia. Gallo a fost un pion în conflictul dintre Colombo și Carlo Gambino, actualul „Naș” al New York-ului, care i-a permis lui Gallo să-l ucidă pe Colombo, pentru că el și stea deoparte pînă cînd oamenii victimei aveau să-și ia revanșa.

Sărutul morții

Declarația lui Albert Ruddy că va scoate din scenariul filmului lui cuvintele „Mafia” și „Cosa nostra” a fost primită favorabil de Liga italo-americană, care a socotit acest lucru ca o mare victorie a ei. Și totuși mai există mulți oameni care cred că Mafia este numai o invenție a ziariștilor și a poliției.

Așa să fie însă oare? Nu, categoria nu!

Mafia a luat naștere, în anul 1282 la Palermo (Sicilia) cînd populația locală, răscolită împotriva stăpînirii franceze, a izbutit să elibereze Sicilia timp de o sută de ani de sub ocupația străină. Cuvîntul de ordine al răscolitelor era „Moarte francezilor — asta-i chemarea Italiei!”. Inițialele acestor cuvinte au dat numele Mafiei, organizație secretă creată după răscoală în vederea apărării intereselor păturilor sărace. Dar în preajma secolului XIX organizația și-a schimbat total caracterul. Membrii ei au intrat în slujba marilor latifundiari și au contribuit la oprirea țarilor.

În S.U.A., primul asasinat consensat

reportaj
reportaj reportaj
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj r

oficial ca operă a Mafiei s-a petrecut la 24 ianuarie 1889 cînd, la New Orleans, a fost ucis, la joc de cărți, un ins pe nume Vincenzo Ottumvo. Asasinatul a marcat începutul unui adevărat război între bandele de gangsteri.

Prin 1910 existau bande ale Mafiei în multe orașe mari din S.U.A. Căpeteniile lor puneau deseori la cale bătălii singeroase. Una din aceste bătălii, cunoscută sub numele de „războiul Castellomares”, a dus în ultimă instanță la profunde schimbări în structura organizației. Acest „război” a izbucnit în 1930 între bandele lui Giuseppe Masseria și Salvatore Maranzano — doi mafioți puternici care doreau, fiecare, să dobîndească controlul asupra întregii organizații. Bătălia a fost atît de crîncenă, încît celelalte căpetenii ale Mafiei au ajuns curînd la hotărîrea comună de a-i pune capăt prin asasinarea lui Masseria. Și, într-adevăr, unul din oamenii lui cei mai de încredere, Salvatore Luciano, l-a ucis într-un restaurant.

Lanțul de asasinat care a urmat după aceea i-a permis lui Luciano să pună mîna pe frînele organizației.

Mai tîrziu, Luciano a fost înlocuit de Frank Costello. Spilcuit, mereu manichiurat, proaspăt bărbierit și îmbrăcat elegant, Costello era pe cît de plin de fantezie, pe atît de viclen. El a extins sfera de influență a Mafiei și asupra businessului licit și și-a asigurat solide legături politice. Dar nu avea duritatea și fermitatea lui Luciano. Încît după război, cînd la New York s-a întors din Italia o altă căpetenie, pe nume Genovese, Costello i-a permis acestuia ca, treptat-treptat, să-l înlăture de la putere.

Curînd după acapararea puterii în New York, Genovese a convocat un „congres” național al Mafiei spre a explica într-un fel detronarea lui Costello și a-și consolida prestigiul printre celelalte căpetenii. Adunarea a avut loc la 14 noiembrie 1957, într-o mică localitate din statul New York. Dar încă înainte de deschiderea „lucrărilor”, mafioții au observat că clădirea în care se aflau fusese înconjurată de poliție, drept care au rupt-o la fugă spre o pădure din apropiere. Cincizeci dintre ei au izbutit să se ascundă, dar șaizeci au căzut în mîinile poliției.

Căpeteniile Mafiei arestate atunci n-au putut fi condamnate numai pentru că au participat la „congresul” lor. Dar șase luni mai tîrziu a fost arestat și Genovese, învinuit de complot cu scopul de a încălca legea federală care interzice comerțul cu narcotice și, în 1959, a fost condamnat la 15 ani închisoare. Aflat într-o închisoare din Atlanta, în 1962 el a ajuns la concluzia că alături de dînsul se afla delatorul Joseph Valachi, „soldat” din „familia” condusă de el.

Și astfel, într-o zi din iunie 1962, Valachi a căpătat de la Genovese „sărutul morții” (pentru mafioți, semnul condamnării la moarte — N. R.).

În primul moment după ce a căpătat „sărutul morții”, Valachi n-a comunicat nimic autorităților, ci a căutat să se justifice față de Genovese, dar acesta nu l-a crezut. Speriat și în culmea disperării, Valachi a ucis cu o bucată de țevă un deținut, crezînd că acesta fusese trimis ca să-i fie călău. Pentru acest asasinat a fost condamnat la închisoare pe viață. Văzînd că Genovese îl trădase, Valachi a început să vorbească autorităților despre „Cosa nostra”.

Cînd a hotărît să vorbească, Valachi s-a condus numai după considerente și avantaje personale; a făcut-o din minie oarbă și sete de răzbunare. Dar tabloul viu și detaliat al activității Mafiei, evocate de el, a permis americanilor (multora pentru prima oară) să vadă în ce păienjenis cîmplit căzuse societatea lor.

(După „Za rubejom”)

INTERVIU

Despre rachete la start și despre altele

— Stimate Danil Hrabrovički, este o pură întâmplare că în ultimul dumneavoastră film, „Imblinzirea focului”, ca și într-unul mai vechi, „Nouă zile dintr-un an”, la care ați fost scenarist, abordați același mediu al cercetării științifice — și încă pe cele mai înaintate fronturi ale ei: fizica atomică atunci, cosmonautica acum?

— Nu, nu-i o întâmplare. Întotdeauna m-a interesat comportarea omului în momente de răscruce ale istoriei. Așa se explică faptul că am semnat scenariul filmului „Cer senin”, că m-am adresat fizicii atomice, care a devenit o știință a vieții. Sau a morții. Același lucru se poate spune și despre „Imblinzirea focului”, pentru că ceea ce face personajul central Bașkirțev, depășește cadrul unei țări, al unui popor și aparține omenirii. Acest film subliniază, mai mult decât în tot ce am făcut până acum, răspunderea omului care luptă pe un front înaintat al științei în fața prezentului și a viitorului. Cu „Imblin-

mai de aproape, am construit niște boxe speciale în care închideam camerele de luat vederi și le manevram de la o distanță nepericuloasă. Datorită acestui sistem am obținut cadre absolut unice, izbutind să vedem cu ochii camerei ceea ce până la noi nu mai văzuse nimeni, nici chiar constructorii rachetelor, cum am mai spus. A fost și pentru ei o adevărată descoperire.

— Care va fi pasul următor? Il veți face tot pe terenul științei?

— Încă nu știu, încă nu m-am desprins de acest film. Și apoi, cum spunea un personaj de al meu, profesorul Sintov din „Nouă zile dintr-un an”: „Ideile bune vin rar. În întreaga-mi viață n-am putut număra mai mult de trei...” Până să-mi vină altă idee, trebuie să acumulez, să las să se adune gânduri, observații. Numai așa voi avea ce spune. A te apropia de obiectiv pentru a face un film fără să ai nimic de spus, înseamnă a risca să arăți ca regele gol al lui Andersen. Publicul vede imediat

dintre marii regizori și părerea lor este că filmul se află într-un impas. Poate cu excepția celui italian. Am văzut „Roma” lui Fellini: un film profund personal și care chiar dacă rămâne de o parte de ceea ce frământă omenirea azi, este făcut cu genialitatea și strălucirea propriei lui Fellini. Și este o chestiune de onoare pentru Italia și italieni că, în timp ce, de pildă, Kurosawa a încercat să se sinucidă fiindcă producătorii n-au nevoie de arta lui, în timp ce René Clement a asistat îmbătrinit la premiera ultimului său film, deoarece l-a făcut împotriva conștiinței lui de om și de artist, ei îi dau de lucru marelui Fellini, cu toate că, din câte știu, ultimele lui filme n-au avut succes de public. Și totuși n-aș da trei cadre trase de Fellini pe zece filme ca „Nașul”. Căci ceea ce face Fellini păstrează cinematograful ca artă.

Iulia Scutaru

EXPOZIȚII

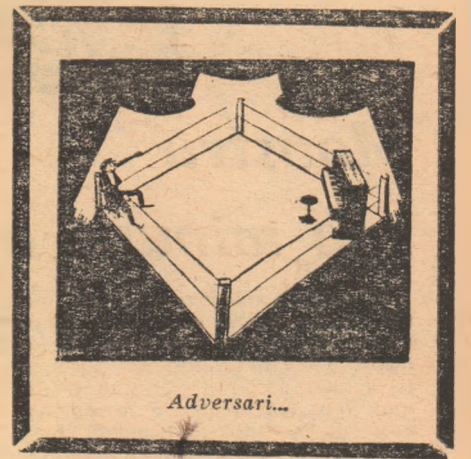
Limbajul culorilor

Expoziția de artă plastică și aplicată a republicilor sovietice din Asia Centrală și Kazahstan, organizată mai întâi la București și acum la Brăila, face cunoscute publicului român câteva din realizările noastre pe acest tărâm.

Pentru noi toți, tadjici, kazahi, uzbeki, kirghizi, turkmeni, care ne-am născut după Revoluția din Octombrie 1917, e greu de imaginat astăzi că popoarele noastre n-au avut înainte pictura lor, sculptura lor. Religia interzicea reprezentarea de figuri omenesti. Acum, însă, în fiecare republică există uniuni ale artiștilor plastici, care au filiale în centrele de regiuni, în marile orașe.

Biografiile noastre artistice, privite ca o parte a marii biografii a artelor plastice din întreaga Asia Centrală, se deosebesc între ele numai în detalii. Dar și detaliile sînt determinate, la rîndul lor, de etapele marelui destin al patriei noastre, etape care se răsfrîng asupra evoluției artelor plastice din republicile noastre. Fiecare dintre noi a adus însă tema sa, cuvîntul său, culorile sale.

Aproape toți artiștii din aceste republici și-au petrecut copilăria în sinul naturii iubite. În cazul meu a fost sătucul Rușan, adică „cel luminos”, ascuns printre culmile marelui Pamir. De acolo din satele noastre, am adus

Adversari...

pulsează în lucrările pictorilor K. Teljanov, A. Kasteev, G. Ismailova, A. Giusupov. La fel de expresiv își cîntă pămîntul natal pictorii kirghizi G. Aitiev, B. Giumabaev, A. Sadikova sau A. Usabaliev, un maestru al portretului. Culorile calde ale Turkmeniei însoresc pinzele lui I. Klicev, A. Amangheldiev, M. Mamedov.

Culorile Tadjikistanului meu sînt altfel: noi le-am imprumutat din albastru pal, din fumuriul sau argintul violet ori verdele deschis al munților noștri. Și le-am transmis în pinzele noastre, așa cum meșterii populari le-au immortalizat în obiecte de ceramică, în covoare.

Acesta este limbajul culorilor. Un limbaj care exprimă dragostea noastră pentru pămîntul natal.

Hușbaht Hușvahtov

Președintele Uniunii artiștilor plastici din Tadjikistan

PRIM PLAN

Richard Burton văzut de aproape

Numele lui Richard Burton — foarte cunoscut și foarte talcntatul actor englez — a devenit un simbol al succesului în mitologia cinematografică occidentală. Cronică mondenă nu scapă nici un detaliu din viața faimosului cuplu Taylor-Burton, tinîndu-și zilnic cititorii la curent cu tot ce li se întîmplă sau nu li se întîmplă celebrilor soți. Aceste știri senzationale — fiindcă tot ce e legat de ei, chiar și o plimbare pe jos de numai cîțiva pași, devine senzational — constituie la urma urmei un material de reflecție despre ceea ce înseamnă glorie și bogăție. Dar dacă privești mai de aproape...

Este ceea ce fac criticii englezi John Cotrel și Fergus Cushing în cartea „Richard Burton. Văzut de foarte aproape”. Din paginile ei se încheagă o cu totul altă imagine, aceea nepublicitară, a lui Burton, actor care avea toate calitățile necesare unei intrări triumfale în Olimpul teatral, dar care s-a oprit la jumătatea drumului.

Autorii deapănă povestea nu tocmai veselă a „înălțării și căderii” lui Richard Burton, începînd cu ziua cînd Jenkins, flăcăiașul voluntar și isteț dintr-un cartier muncitoresc periferic din Welles, a hotărît să scape de sărăcie și a nimerit pe scenă. Odată ajuns acolo, nu i-a trebuit mult ca să convingă că nu este un intrus, că pe scîndurile podiumului se simte în elementul său.

În scurta-i carieră teatrală Richard Burton a jucat cu strălucire câteva roluri din repertoriul shakespearean și atît critica cit și publicul i-au apreciat talentul așa cum se cuvine, situîndu-l pe tinărul actor foarte sus pe scara de valori, oricum foarte înaltă, a artei interpretative engleze.

Apoi, odată ajuns celebru, Burton a fost „descoperit” de cinematograful — și teatrul a început să rămînă tot mai mult în urmă. Cele câteva roluri foarte bune interpretate pe ecran n-au putut compensa această pierdere și n-au alinat inimile celor care îl vedeau strălucînd în marea constelație a aristocraților scenei engleze. Un astfel de neconsolat, criticul teatral Donald Godard, scria recent: „De acum opt ani, cînd a realizat un Hamlet de neuitat, Burton n-a mai creat nimic deosebit. A preferat să-și cheltuiască talentul excepțional pe roluri inconsistente, care l-au adus în schimb treizeci de milioane de dolari și pe Elizabeth Taylor. Este mult, este minunat, dar nu-ă artă”.

G. Listov

Zborurile cosmice — moment de răscruce în istoria secolului nostru. (Innokenti Smoktunovski într-o scenă din „Imblinzirea focului”)

zirea focului” am vrut să dăm răspuns la o întrebare care preocupă întreaga omenire: dacă omul va putea să conducă progresul științifico-tehnic sau dacă acesta îl va zdrobi. Am încercat să demonstrăm că progresul științei care, din cauza conjuncturii create în lume, ia uneori un caracter urît, deformant, poate fi întors prin voința și rațiunea omului în folosul omenirii, spre fericirea ei, ajutînd-o să extindă orizonturile posibilului.

— În film există câteva lansări de rachete. Le-ați trucat sau ați filmat „pe viu”?

— Nu numai că n-am trucat nimic, dar am reușit să vedem ceea ce n-au văzut nici chiar constructorii. Să vedeți cum. În momentul lansării rachetei, ea dezvoltă o temperatură uriașă (să nu uităm că motoarele au o capacitate de 20 000 000 CP!), de aceea nu se poate sta în preajmă. Ca să putem filma cit

— Apropo de Sintov și de „Nouă zile dintr-un an”, am o întrebare. De fapt două.

— Puneți-mi-le pe rînd.

— Ați avut vreo legătură cu știința înainte de a opta pentru cariera de cîncast?

— Nu. Eu am venit în cinematografie de la masa de scris. Am debutat ca scenarist în 1957, iar și mai de mult, acum douăzeci și trei de ani, am scris prima mea piesă „Cetățean al Franței”. Dar profesia mea de bază, iubită și niciodată trădată, este ziaristica. Toate celelalte le fac între două articole.

— Și a doua întrebare (dar nu ultima). Pe cînd un rol feminin de anvergura lui Bașkirțev, Gusev, Sintov, Kulikov?

— Să înțeleg de aici că îmi reproșați că neglijez femeile? Ca cîncast, nu mă simt foarte vinovat față de ele. Să nu uităm că „Cer senin” a fost filmul unei femei, al Sunei Lvova. Iar în viața de toate zilele le iubesc foarte mult. Așa că nu-i exclus ca în următorul meu film eroul să fie... o eroină.

— Înainte de a veni în România, ați fost în Japonia.

— Iar înainte de Japonia. În Italia, iar și mai înainte, în Franța.

— De ajuns ca să ne spuneți câteva cuvinte despre situația filmului în lume.

Situația nu e de loc roz. Producătorii occidentali discută despre un film numai în acești termeni: a adus atîta sau atîta venit. Singurul lor criteriu este să cîștige cît mai mult, cum s-a întîmplat cu „Nașul”, ultima „bombă” americană, care a doborît toate recordurile de încasări: 600 milioane dolari venit net! Dar din punct de vedere profesional, filmul e făcut destul de elementar. Văzîndu-l, încercî sentimentul că n-au existat Eisenstein, Pudovkin, Bergman, Kurosawa, Fellini și că, uîtînd tot ce a învățat în anii de lungi și chinuitoare căutări ale măștrilor săi geniali, cinematograful se întoarce la spectacolul de bilci care a fost inițial. De asemenea, în cinematografia occidentală te izbește uneori lipsa de idealuri morale. Am stat de vorbă cu mulți

T. Sadikov: „Cap de kirghiz” (bronz)

culorile artei noastre. Strînsa legătură cu vechile izvoare naționale poate fi urmărită de aceea atît în culorile, cît și în formele, în liniile lucrărilor realizate de artiștii din aceste republici. Creația fiecăruia din noi a îmbogățit tezaurul comun cu o concepție proprie despre frumos.

Veteranii picturii uzebece R. Ahmedov, Cinghiz Ahmarov, N. Kuzibaev, I. Iramov, reprezentanți ai generației tinere ca T. Pirmatov, au evocat în pinzele lor diversele fațete ale chipului țării, ducînd mai departe ceea ce a început Ural Tansikbai, clasic al peisajului asiatic. Viața Kazahstanului

arta
la arta arta
arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
arta arta arta arta arta

tehnica
tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica

ferite alternează periodic. Cum se explică această alternanță spontană? O dată ce percepția s-a fixat asupra unui aspect al figurii, de ce nu rămâne la el? (Un sistem fizic analog este reprezentat de un chepeng care e stabil doar în poziția închisă sau deschisă). Cel mai probabil este că infățișările alternative ale figurii sînt rezultatul activi-

tății unor structuri nervoase diferite. Cînd o structură „obosește” sau se adaptează, ea își încetează activitatea și cedează locul alteia, care este mai „proaspătă” și mai ușor de stimulat. S-a observat că o figură ambiguă se inversează cu atît mai repede cu cît a fost privită mai mult timp, probabil pentru că cele două structuri nervoase care se „schimbă” una pe alta au obosit între timp.

METALURGIE

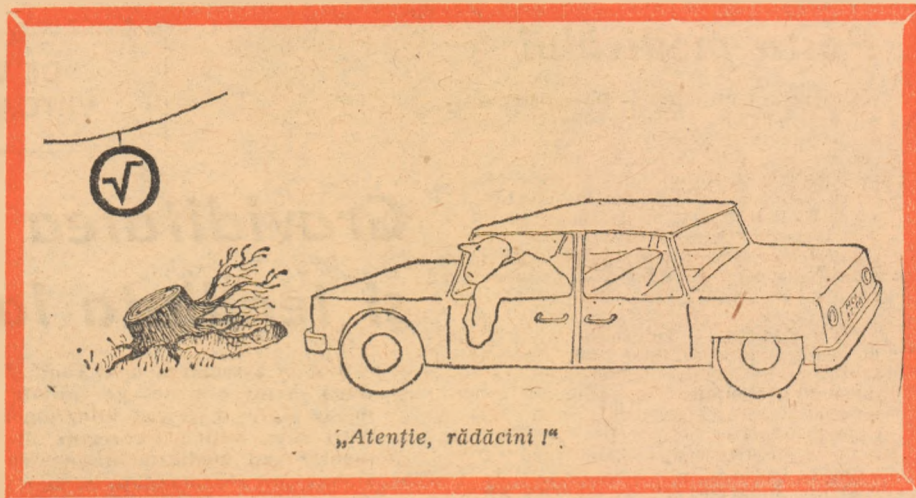
Mai tari decît oțelul: monocristalele

Pentru a înțelege mai bine ce este un monocristal, să stăruim mai întîi puțin asupra structurii cristaline a corpurilor solide, mai exact asupra modului de asamblare a atomilor. Într-un gaz toți atomii sînt liberi și circulă cu viteză mare, care sporește pe măsură ce gazul este mai cald. Dacă gazul e răcit atomii se agită din ce în ce mai puțin și sfîrșesc aproape prin a se liniști. În acest moment gazul devine lichid. Răciți mai departe, atomii sfîrșesc prin a deveni imobili: aceasta este starea solidă, în care atomii ocupă unii față de alții poziții bine determinate. În principiu, toate corpurile solide sînt asamblări de cristale elementare.

Coeziunea unui element solid este asigurată de forțele de atracție moleculare dintre atomi; cu cît aceștia sînt

mai apropiați între ei, cu atît coeziunea este mai puternică. Dar adevărata cauză a rigidității diamantului, de pildă, constă în faptul că el (sistem cubic de cristalizare) este un monocristal. Știe, în sistemul cubic atomii ocupă cele opt colțuri ale unui cub; acesta ar fi cristallul elementar, cu opt atomi. Asamblarea a două cristale nu comportă însă 16 atomi ci 12, deoarece cuburile au o față comună. La fel, trei cristale posedă 16 atomi etc. Incît s-ar putea vorbi mai degrabă de o țesătură cubică, în care atomii sînt așezați ordonat la punctele de intersecție ale unei rețele cu trei dimensiuni de linii paralele, echidistante și perpendiculare două cite două. Volumul elementar al unei astfel de rețele este un cub, de unde și numele de structură cubică. Într-un cristal monochimic, însă, atomii sînt rînduiți la punctele de intersecție ale unei rețele formate din linii paralele dar oblice între ele. Volumul elementar este atunci o prismă oblică.

De aici reiese că în orice alt sistem decît cel cubic, atomii nu se află la distanțe egale unii de alții. Ei sînt echidistanți în una din cele trei direcții ale cristalului, dar doi atomi care țin de două direcții diferite pot fi mai apropiați, de unde rezultă că coeziunea unui cristal necubic nu este egală în

lamentoase) cu suprafețe perfect netede. Bineînțeles, aceste fibre trebuie protejate împotriva oricăror zgîrieturi, care le reduc imediat rezistența. Incît în fața specialiștilor s-au ridicat două probleme: mai întîi trebuia ca mustățile să fie legate, apoi dispuse geometric în masa liantului. Ca liant au fost

PALEONTOLOGIE

Va fi revizuită schema evoluției umane?

Cine sîntem și de unde venim? Orîcît de departe ar ajunge în dezvoltarea sa omul, el se va gîndi mereu la originea sa. la acel moment crucial cînd cel mai vechi strămoș al său a început să populeze și să stăpînească Pămîntul.

Din clipa cînd, la sfîrșitul secolului trecut, E. Dubois a descoperit oseminte de pitecantrop — Homo Erectus — întreaga omenire a înțeles că, mai devreme sau mai tîrziu, vor fi descoperite și alte verigi ale lanțului maimuță-om.

Structura arborelui genealogic al lui Homo Sapiens a fost în mare parte reconstituită grație cercetării sistemului geologic al cîmpurilor africane, brăzdate de crăpături ale scoarței terestre. Erupțiile vulcanice au îngropat acolo mărturiile ale vieții, le-au presat în straturile scoarței și au lăsat o carte închisă în care era consemnată istoria dezvoltării tuturor formelor vieții din această parte a lumii.

Acum se pare că un hominid foarte „uman” a trăit în urmă cu peste 2.600.000 ani pe malul estic al lacului Rudolf din Kenya, alături de australopiteci mult mai primitivi. Este concluzia la care a ajuns Richard Leakey, (fiul celebrului paleontolog, decedat recent, Louis Leakey, directorul Muzeului din Nairobi) care a prezentat la Londra un craniu fosil găsit, la 27 august 1971, sub formă de nenumărate fragmente, reconstituite ulterior de Meave Leakey, soția paleontologului american.

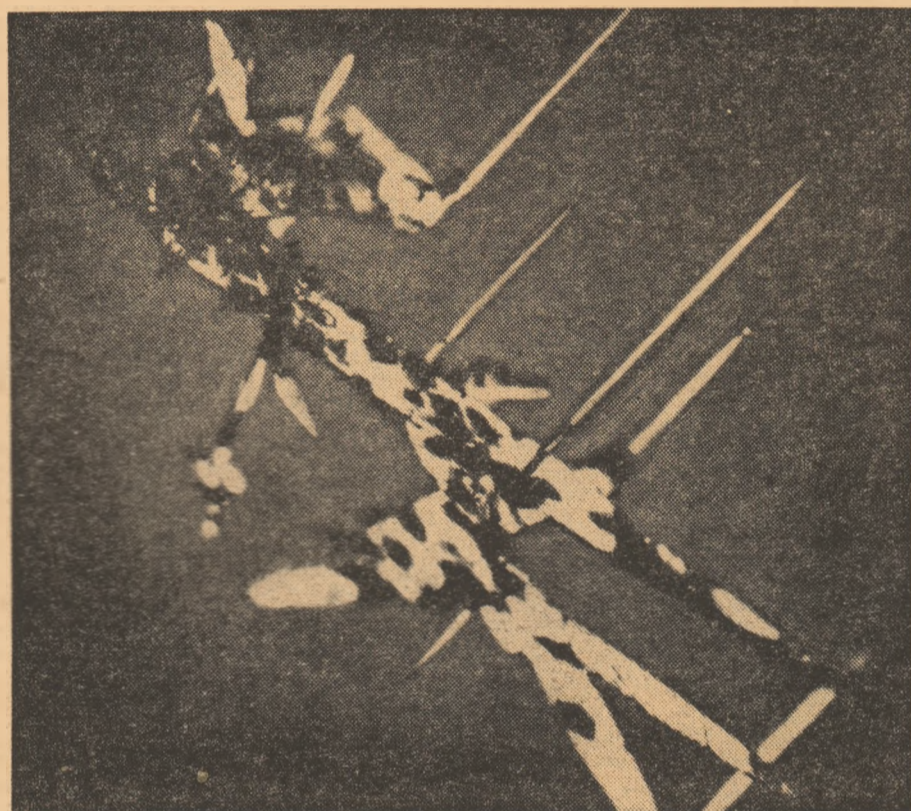
Craniul descoperit de Richard Leakey are o capacitate interioară absolut remarcabilă raportat la vechimea lui: 800 cm cubi. Capacitatea craniană medie a australopitecilor robusți de aceeași vîrstă cu posesorul craniului descoperit pe malul lacului Rudolf nu era decît de 500 cm cubi, aceea a australopitecilor gracili de 620 cm cubi, iar a primilor pitecantropi, care au apărut acum 1.000.000 de ani, de 750 cm cubi.

De mai bine de 30 de ani se admisesese că în depozitele paleontologice din Africa de Sud, apoi din Africa Orientală au coexistat timp de un milion de ani australopiteci gracili (numiți de Louis Leakey Homo habilis) cu australopiteci robusți. Avînd în vedere caracteristicile foarte diferite ale acestor două ființe, dr. L. Leakey afirmă că numai australopitecul gracil, clasificat de el în genul Homo, a fost strămoșul omului actual, australopitecul robusť fiind numai o ramură aberantă, actualmente dispărută din evoluția hominizilor.

Craniul găsit în vara lui 1971 zăcea zădărnit sub un strat de tuf vulcanic, alături de rămășițele a 20 de oase fosile, printre care 2 femure intacte și 2 fragmente de tibiai. Femurele și tibiai aparțineau unor ființe cu poziție verticală la care mersul biped devenise o obișnuință.

După opinia paleontologului Bernard Vandermeersch, dacă descoperirea făcută de R. Leakey va fi confirmată, ea va impune revizuirea schemelor clasice ale paleontologiei, care pun la baza apariției omului australopiteci.

Deocamdată, însă, nu s-a procedat la nici o clasificare: noul craniu răspunde la numele provizoriu de „Om 1470”.

Ciudatele ace din fotografie sînt „mustăți” de safir care cresc la suprafața aluminiului în cursul oxidării

toate direcțiile. Cele de mai sus se referă la monocristale, ale căror proprietăți mecanice sînt maxime. Atunci de unde derivă caracterile variabile ale metalelor în timp ce sînt laminate, călite, forjate etc. Pur și simplu, pentru că în natură monocristalul, cu rare excepții ca diamantul, nu există decît în stare microscopică. Or, un bloc de stîncă este mult mai rezistent decît o adunătură de pietre.

În metale monocristalul, deși compus din miliarde de atomi perfect ordonați, are dimensiuni care rar depășesc un micron. O bucată de fier ruptă în două dezvoltă pe suprafața de rupătură granule similare cu acelea ale unui carton de șlefuit lemnul. O examinare la microscop arată că fiecare din aceste asperități este un minuscul poliedru, o mică piramidă asemănătoare bucăților de cuarț. Micile poliedre sînt monocristalele de fier, separate de goluri, impurități și, în general, așezate la întîmplare. Tratamente ca, de pildă, călirea nu fac decît să orienteze ceva mai bine aceste cristale elementare, să le mai aglomereze. De unde rezultă o rezistență și soliditate sporite, dar încă mult inferioare monocristalului de fier, practic imposibil de obținut prin presiuni uriașe, ca la operațiunea grafit-diamant, într-un volum de dimensiuni normale. Pentru metale, metoda aceasta este inoperantă. Anumite procedee, însă, permit obținerea de monocristale metalice sub forma de filamente microscopice — falmoasele „mustăți” ale căror proprietăți mecanice se învecinează cu idealul: diametrul lor este cuprins între 0,5—30 microni, iar lungimea între cîteva zecimi de milimetru și mai mulți centimetri.

Cea mai bună cale pentru obținerea celor mai solide materiale pare a fi realizarea unor elemente cît mai apropiate de limitele teoretice de rezistență și alcătuite dintr-un mare număr de fibre sau mustăți (monocristale fi-

alose metalele, materiale excelente pentru „îmbrăcarea” monocristalelor, deoarece sînt extrem de rezistente la temperaturi mari și dispun de o relativă plasticitate; căci liantul trebuie nu numai să mențină fibrele împreună și să le protejeze, ci să fie și destul de suplu pentru a distribui efortul între monocristale în mod egal. Și cum metalul se deformează la eforturi relativ mici, în materialul compozit rolul de a suporta sarcina revine fibrelor. De unde și necesitatea aranjării geometrice a monocristalelor într-o matrită sub formă de bare, de fibre sau plăci lungi și fine. În ce privește obținerea mustăților, în fapt un grupaj de monocristale la rîndul lor lungi și foarte subțiri, ele sînt făcute să crească printr-o serie de reacții la temperaturi înalte, în cursul cărora atomii se deplasează spre baza filamentului și-l fac să iasă din metal întocmai cum crește firul de păr.

Următoarea fază a operației este îmbrăcarea fibrelor; cele mai noi tehnici fac ca acestea să ocupe 90% din volumul reprezentat de materialul compozit. Un grup de cercetători a reușit, de pildă, să realizeze un aliaj constituit din fibre monocristaline de aluminiu sau de safir îmbrăcate în argint. Piesa astfel obținută posedă, la temperatura de 850°C, o rezistență superioară celor mai bune oțeluri la temperatura normală. S-a reușit, de asemenea, întărirea aluminiului cu fibre de oțel, a cobaltului cu fibre de tungsten etc. Rezultate strălucite au fost obținute și cu aliajul aluminiu-cupru și nichel-aluminiu. Aceste aliaje extraordinare pun metalurgia în fața unei mari cotituri tehnologice; trecînd la utilizarea industrială a noilor fibre, care față de metalele curente sînt cam ceea ce este fierul față de lemn, metalurgia clasică va trebui să-și revizuiască serios procedeele.

Poșta medicului

NISIPESCU MARIU — București: Senzația de balonare și eructațiile sînt semne de aerofagie, frecvente de obicei la cei ce mănîncă mult și repede, vorbind sau bînd în timpul mesei, ceea ce favorizează pătrunderea aerului pe căile digestive. În afara unui comportament alimentar adecvat, constînd în mese fracționate, vă recomandăm Triferment, 3 drajeuri zi în cursul meselor, Mexaform și Carbomedicinalis, câte 1 cpr., după fiecare masă.

UTA VASILE — Timișoara: Senzațiile de durere, arsură, înțepături ale limbii, fără leziuni obiective, vizuale, poartă numele de glosodinie. Din păcate nu se cunosc cauzele nici generale, nici locale care să explice aceste dureri și arsuri, persistente și rebelle la tratament; o presupusă cauză ar putea fi, în cazul d.v., gastrita hipocidă de care suferiți. Vă recomandăm un gargarism cu o soluție slab anestezică (Xilină sau Romergan 1 g, ceai de mușețel 1 000 g), Clordelazin, sau Diazepam 3 cpr./zi.

GEORGESCU MIHAI — București; **ERDEY M.** — București; **MIETTA** — București; **RESURGAM** — Oradea; **BABORTI PARASCHIVA** — Craiova; **BACIU GH.** — LIPOVA, jud. Arad; **PERIANU MIRCEA** — Birlad: Spondilozele cervicale, dorsale, lombare sînt artroze degenerative ale coloanei vertebrale. Astăzi însă se pune prea frecvent diagnosticul de spondiloză micilor „ciocuri“ osteofitice desoperite la examenul radiologic, ceea ce provoacă îngrijorări nejustificate bolnavilor. Va trebui deci făcută o diferențiere între discopatie și spondiloză propriu-zisă, care se manifestă și printr-un anumit grad de osteoporoză. Ca tratament, la medicația antiinflamatorie care cuprinde astăzi un arsenal terapeutic foarte bogat (Fenilbutazonă, Alindor, Cofalofon, Mydocalm, Paraflex) se adaugă, cu rezultate satisfăcătoare, fizioterapia constînd în ionizări cu fenilbutazonă (sedințe de 15-20 de minute cu intensitate de 2-4 mA), raze ultrasonice sau ultrasunete, curenți diadinamici, galvanizări, termoterapie prin împachetări cu parafină sau nămol. În fine, nu trebuie neglijate metodele naturale de tratament, în special elongațiile vertebrale și masajele executate de kinetoterapeuți specializați sau cu aparate speciale, gimnastica medicală și balneoterapia cu ape acrototerme la stațiunile Felix, 1 Mai și Geoagiu sau cu ape sulfuroase și iodurate la Govora, Herculane, Mangalia, Căciulata. În cazurile care nu cedază la terapia amintită se recomandă imobilizarea coloanei vertebrale cu lombostate (sau cu gulere de ghips în cazul spondilozei cervicale).

M. N. — București: Ar putea fi vorba de o luxație congenitală a rotulei, datorită dezvoltării insuficiente a condilului femural extern. Reducerea rotulei în poziție normală se face de către ortoped extinzînd genunchiul și împingînd în același timp rotula din afară înăuntru, urmata de imobilizarea genunchiului timp de 3-4 săptămîni în burlan ghipsat. 2) Presupunem că sînt fenomene de celulită care reclamă un tratament cu ultraviolete, curenți galvanici, masajefecuate de un specialist kinetoterapeu.

IVANOVICI MARIANA — Tg. Neamț: În tracturile de genunchi cu deplasare, după cercetajul cu sîrmă cu transfixie și imobilizare postoperatorie timp de 30 de zile, veți face un tratament intens fizioterapeutic (radioterapie, ultrasunete, ultrasunete) pentru a combate redoarea genunchiului data de atrofia mușchului cvadriceps și de nemartroza produsă în timpul tracturii genunchiului.

TRAIAN G. — Dr. Dr. Petru Groza: În osteomielite cronice fistulizate, intrucit un mare procent din stafilococi prelevați din focarul de osteomielită este rezistent la penicilină, se recomandă asocierea penicilinei G cu streptomycină (1 g/zi) sau cu alte antibiotice cu spectru mai larg, cum sînt tetraciclinele, eritromicina etc., după controlul antibiogramelor. În ce privește persistența fistulei, principiul clasic ubi pus, ibi evacuatio (unde e puroi, acolo trebuie evacuat) rămîne și astăzi valabil. Așadar, după curățirea focarului osteomielitic și evacuarea sechestrelor osoase, tegumentele se suturează peste un dren subțire ce va servi pentru instilații de antibiotic în focar, urmat de imobilizare ghipsată timp îndelungat.

VASILE MUNTEANU — București: Vă mulțumim pentru aprecierile făcute la adresa paginii noastre medicale. 1) În legătură cu artroza deformantă a coloanei vertebrale a mamei d.v., din păcate incurabilă, în stadiul avansat și la vîrsta înaintată la care s-a manifestat, durerile ar putea fi ameliorate printr-un tratament complex și de lungă durată de tipul celui recomandat în răspunsul dat sub Georgescu Mihai — București ș. a. 2) Sînt tulburări halucinatorii tipice unei arterioscleroze cerebrale avansate. Este indicat să se facă un mai îndelungat tratament (30 de zile) cu Compolamin, 2-3 cpr./zi, asociat cu Clonidrin, 6-9 capsule/zi, care poate ameliora starea generală a bolnavei. De asemenea, ca sedativ nervos, Clordelazin 3-4 cpr./zi, începînd cu 1-2 cpr./zi.

N. ADAM — Corabia, jud. Olt: Fotodermatozele actinice cu arsuri de gradul II beneficiază de tratamentul local cu unguente cu hidrocortizon (Locacorten, Synalar, unguent cu Triamcinolon, Corneolin) asociat cu antipaludice de sinteză (Clorochin 2-3 cpr./zi). În cazul leziunilor rezistente, rezultate bune dă crioterapia sau diatermocoagularea.

DE VORBĂ CU VIITOARELE MAME

Graviditatea și tendința la obezitate

Sînt în așteptarea unui copil și după șapte luni de graviditate m-am îngrășat cu șase kilograme. Nu-i prea mult? Ce regim alimentar sau medicamente pentru slăbire sau recomandați, ca să-mi pot menține „silueta“ fără a face vreun rău copilului meu?

LEOPOLDINA BUZATU — Turda

Teama de obezitate este încă una din legendele — destul de supărătoare — pe care pseudo-știința le-a născocit în domeniul gravidității, atît de bogată în tot soiul de mituri și prejudecăți în stare să tulbure liniștea viitoare mame.

Este adevărat că o creștere exagerată a greutății în cursul sarcinii poate constitui un fenomen anormal cu perspective neplăcute pentru silueta și sănătatea femeii, după naștere. Să ne ferim însă, a aprecia greutatea corporală după norme prea înguste, cînd se știe că la orice individ cu o înălțime normală greutatea variază în limite destul de largi. Dacă admitem, de exemplu, că o femeie de 1,60 m poate cântări cu 10%

Maternitatea, infinită sursă de mituri și prejudecăți

peste ori sub greutatea medie a femeilor de aceeași talie și dacă mai admitem că greutatea medie a unei persoane de 1,75 m nu poate fi aceeași cu a alteia de 1,55 m, înțelegem că nu se pot stabili norme ponderale rigide și „intangibile“ pentru toate femeile gravide!

Creșterea greutății în cursul gravidității poate fi exprimată în următoarea „ecuație“: fetusul + lichidul amniotic + placenta + uterul = creșterea în greutate inevitabilă, am zice necesară. Aceasta poate varia, dacă nașterea are loc la termen, între 4.500 g și 6.500 g, în funcție de greutatea fetusului, cantitatea de lichide, volumul placentei și dezvoltarea uterului. Cu alte cuvinte, 4-7 kilograme reprezintă o creștere în greutate fiziologică, independentă de o presupusă tulburare metabolică. De asemenea, creșterea lichidelor circulante reprezintă 1-2 litri, creșterea normală a lichidelor tisulare se stabilește în jur de 3 litri, deci un total care variază între 3.000-5.500 g, care nu poate fi considerat ca fiind patologic. În fine, un anumit număr de femei a căror naștere a fost perfect normală, scutită de orice incident neplăcut, păstrează după expulzarea fătului și eliminarea surplusului de apă, o greutate corespunzătoare unei

anumite cantități de „grăsimi de rezervă“, variabilă la rîndul ei. Într-adevăr unele femei, așa zis „slabe“ rămîn după sarcină cu un plus de aproximativ 5 kg greutate, care nu poate fi considerat ca obezitate.

Cînd însă o femeie care are 1,50 m înălțime și 56 sau 58 kg, înainte de naștere cîștigă în greutate 15 kg pentru ca să nască la termen un copil de 2.500 g, înseamnă că ceva nu este normal. Cauzele creșterii exagerate în greutate se pot datora atunci:

a) dezvoltării exagerate a fătului și placentar (așa numitul gigantism fetoplacentar) care poate fi pusă în legătură cu un diabet preexistent;

b) unei retenții exagerate de apă (simptom de toxemie gravidică). În fața unei asemenea situații se recomandă desigur o severă dietă pentru a diminua lichidele în exces. Nu este însă necesar să se reducă cantitatea de calorii, ci doar un regim fără sare (desodat), urmat cu strictețe în fiecare zi, respectiv cel mult 600mg-l g sare/zi, ceea ce, înțelegem, e greu de suportat, dar absolut necesar. Dacă greutatea gravidei nu scade în felul acesta, înseamnă că obezitatea nu se datorează retenției de apă.

Dacă retenția de lichide este însoțită și de alte simptome, cum sînt creșterea tensiunii arteriale sau urme de albumină în urină, atunci păstrarea unei așa zise diete hidrice, total desodată, timp de 24 de ore și administrarea unui diuretic (Nefrix, Ufrix, Furosemid), asociat cu o sare de potasiu, vor permite ca în câteva zile totul să revină la normal.

Creșteri exagerate în greutate nelegate de o retenție de apă sînt destul de rare, iar legenda tulburărilor hormonale pe care le-ar provoca, cică, graviditatea este neintemeiată. De cele mai multe ori sarcina, care reprezintă o perioadă de împlinire biologică în viață oricărei femei, a condus la ameliorări sau vindecări ale unor vechi afecțiuni endocrine, care rezistau obișnuitei medicații hormonale.

Există și femei perfect normale atinse însă de bulimie (în grecește, bou = bou + limos = foame, adică senzație de foame exagerată) la începutul sarcinii, și care-și stabilizează greutatea ceva mai tirziu. Unele, în schimb, mănîncă exagerat fără să simtă nevoia, în timp ce altele prezintă de la început o tendință la obezitate. În acest ultim caz, un regim hipocaloric corect utilizat și respectat va fi urmat, după părerea noastră în mod sigur de o pierdere în greutate. Cît despre așa-numitele medicamente anorexigene (care scad pofta de mîncare) ele nu pot constitui decît un ajutor trecător și pot fi luate numai cu avizul și sub continua supraveghere a medicului.

DORESC SĂ ȘTIU

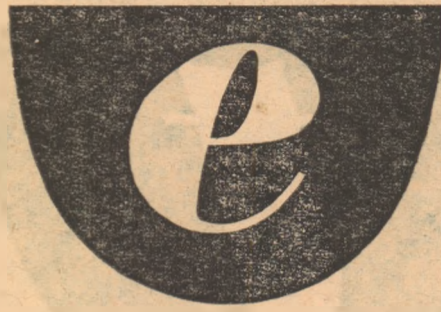
Cancerul și hipofiza

Aș dori noi amănunte în legătură cu tratamentul cancerului prin extirparea hipofizei, metodă despre care ați publicat un articol interesant în nr. 11 din 17 martie 1972 al revistei dv.

TEOFIL — Sighișoara

Cînd este vorba de canceroși avansați cu metastaze întinse și dureroase, distrugerea hipofizei aduce adeseori o ameliorare importantă și rapidă a simptomelor. Propunîndu-și înlăturarea glandei hipofize, ale cărei interrelații cu metastazele, îndeosebi cu cele ale cancerului mamar, sînt de multă vreme cunoscute — specialiștii oncologi au de ales între două căi existente: cea chirurgicală sau distrugerea glandei prin material radioactiv (Ytriu). Dat fiind că în acest stadiu al bolii, eliminarea hipofizei este singura posibilitate medicală la îndemînă, ea se mai numește și calea „ultimei șanse“. Hipofizioliza („topirea“ glandei prin radiații) sau hipofizectomia (extirparea chirurgicală) sînt destinate, după unii, numai canceroșilor în stadii foarte avansate, cînd ce-

esculap
esculap esculap
sculap esculap escula
lap esculap esculap esu
esculap esculap esculap
culap esculap esculap escu
p esculap esculap esculap e
sculap esculap esculap escula
lap esculap esculap esculap e

Iulele canceroase s-au răspîndit în întreg organismul și, în special, în întreg sistemul osos. Alți oncologi, dimpotrivă, preconizează ca intervenția să se facă încă din stadiul inițial al difuziunii metastatice, și nu după eșecul altor modalități terapeutice. Aplicarea noii metode de tratament a fost urmărită pe mai mulți bolnavi, unii dintre ei incapabili de a se ridica din pat, martiri pe care îl îndurau nemaiputînd fi ușurați decît prin injecții cu doze crescînde de morfină. În urma distrugerii hipofizei s-a asistat, ce-i drept nu în mod constant, la o adevărată „învier“. Durerile au dispărut total și după câteva zile (ori săptămîni) bolnavii s-au dat jos din pat, reluîndu-și treptat ritmul unei vieți aproape normale. În circa 40% din cazuri, în medie, această resurrecție durează între trei și patru ani, înainte de a se produce o recidivă. Este citat chiar cazul unei bolnave care a trăit timp de nouă ani în excelente condițiuni, după distrugerea hipofizei prin radiații, deși înainte intervenției părea condamnată a mai trăi doar câteva săptămîni. Chiar dacă nu se poate obține un „miracol“ și intervenția nu reușește să oprească în loc procesul metastatic, se obține aproape întotdeauna dispariția durerilor.

Care sînt concluziile ce pot fi trase de pe urma acestor rezultate spectaculare? Desigur, ar fi imprudent a afirma că s-a găsit în fine calea vindecării bolnavilor de cancer. Hipofizioliza rămîne însă un important mijloc paliativ, intrucit chiar dacă nu vindecă radical cancerul, face mai suportabilă boala prelungindu-i totodată evoluția, oprind-o în loc, mai multe luni și chiar ani. Cu toate rezultatele inconstante ale hipofiziolizei, metoda merită a fi practică într-un stadiu mai timpuriu al bolii canceroase, adică atunci cînd complicațiile n-au atins stadiul metastazelor osoase.

De altfel, hipofizioliza nu se execută numai în cazurile de cancer. Ea este indicată și în acromegalie (dezvoltarea exagerată și deformantă a extremităților membrilor și oaselor capului), boală produsă de o hiperfuncțiune a glandei hipofize, precum și în retinita diabetică (inflamația retinei ochiului), care duce la orbire totală. Fără a cunoaște cauzele, specialiștii au făcut constatarea destul de curioasă că rezultatele cele mai bune se obțin la bolnavii din grupul sanguin 0, cei din grupurile B și A reacționînd mai puțin pozitiv la această intervenție.

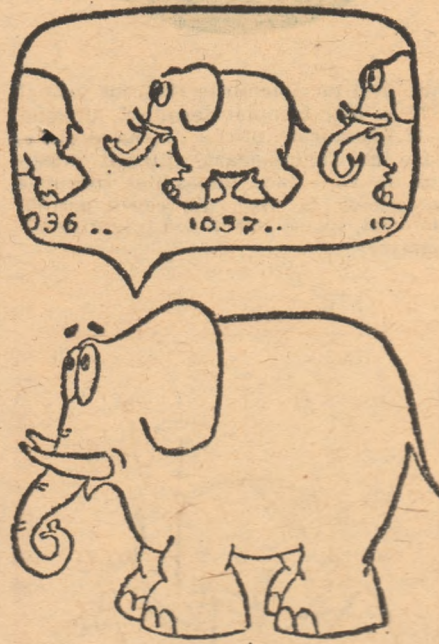
— Ascultă, draga mea, cum îmi bate inima!
Desen de E. Șukaiev

TAILANDA

Duelul pe elefanți

Mai întâi am văzut duelul pe elefanți și apoi mi s-a povestit despre el. De altfel, „l-am văzut“ nu-i chiar expresia cea mai potrivită, întrucît în teatrul tailandez tradițional ca să vezi nu e de ajuns să ai ochi, ci mai trebuie și să știi ce să vezi.

Eram la Bangkok și m-am dus la teatru însoțit de un cunoscut, Tan Prasarat, care m-a ajutat să mă inițiez oarecum în complicatele secrete ale istoriei tailor. La un moment dat, pe scenă, un conducător de oști călare pe un elefant a întins mina înainte, a ri-

Desen de V. Ivanov

dicat sabia, iar adversarul lui — cățărât și el pe un elefant și cu flamuri fluturînd în spatele lui — s-a prăbușit pe spate. Pierduse bătălia. Spectatorii au început să aplaude frenetic. Războinicii de ambele părți stăteau, însă, nemîșcați, de parcă n-ar fi fost vorba de ei. Apoi, cei din spatele învinsului și-au aruncat armele și au căzut în genunchi întinzîndu-și rugător minile spre adversar.

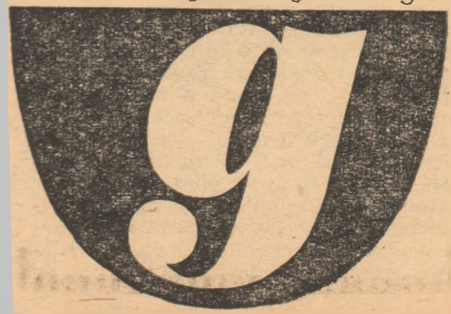
— Care-i subiectul piesei? l-am întrebat pe Prasarat.

— O, e ceva celebru. Războiul din 1592 dintre regele Tailandei și prințul moștenitor al Birmaniei. Prințul a pierdut și Tailanda a ocupat Birmania. După terminarea piesei am să-ți dau niște amănunte...

După jumătate de oră mă aflam la Templul Fiului de rege ridicat în cinstea victoriei evocate în piesă. Un călușar în veșminte galbene ne-a condus în chilia lui întunecoasă cu pereții căptuși cu rafturi pline de cărți. A luat dintr-un raft o cutie de carton, a scos din ea câteva cărți vechi fără coperti, cu texte în limbile chineză, tai și sanscrită și a început să ne citească :

„În timpul celei de a treia cîrmuirii a Majestății Sale Divine, vecinii au por-

globul
globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

nit la război. Majestatea Sa Divină a poruncit să fie echipat cel mai bun elefant și a pornit, însoțit de fratele lui și de cîțiva curteni, să-și potolească cetezătorul dușman, prințul Birmaniei. Prințul nu venise însă singur, ci adusesese cu el o ceată întreagă ca să vadă cu propriii ei ochi războiul. Dar elefantul Majestății Sale era furios și, văzînd multimea, a fugit în hățiș. În felul acesta, Majestatea Sa a rămas singură în mijlocul dușmanilor, care au început să agite sulitele cu gîndul s-o omoare. Dar prințul lor nu le-a îngăduit să se îndeletnicească cu un lucru atît de nobil și i-a alungat pe toți. Apoi a început duelul hotărîtor. Dușmanul a lovit cu spada. Coiful Majestății Sale Divine s-a sfărîmat în bucăți. Dar manevrînd abil, Majestatea Sa a dat o lovitură străsnică cu sulita. Dușmanul a căzut la pămînt. Cînd au încercat să-l aducă în simțiri s-a văzut că își dăduse obștescul sfîrșit...”

Aici textul se oprea. Și cu asta basta. Războiul se terminase. În evul mediu, țările vecine dar dușmane din sud-estul Asiei își rezolvau conflictele în rapide „dueluri pe elefanți“.

În loc să adune oști, să le înarmeze și să le instruiască, guvernanții au ajuns treptat la acest fel de război în care luau parte numai cîțiva inși. De obicei, cei care participau la război erau chiar conducătorii de state — regi, prinți și curtenii lor cei mai apropiați. Ei se urcau pe elefanți, se înarmau cu săbii lungi încovoiate, ieșeau undeva în cîmp și se încăierau cu dușmanul. Dacă monarhul pierdea lupta, însemna că toată țara era înfrîntă în război. Căci căpetenia statului era simbolul puterii militare. Pierzînd bătălia, el își priva supușii de dreptul moral de a se împotrivi. Armatele învingătorului ocupau țara învinsă și deveneau stăpîni ei. Nu pentru mult timp, e adevărat. Căci după ce o jefuiau zdravăn, o părăseau și istoria se repeta: izbucneau iar „războaie“, care se sfîrșeau cu înfrîngerii și jafuri.

Duelurile pe elefanți sînt foarte complicate. În primul rînd elefantul e un animal mult mai greu de manevrat decît calul, să spunem, iar în al doilea rînd, spre deosebire de cal, elefantul participa și el la lupta dintre cei doi călăreți. Furia călăreților se transmitea numai decît animalelor, care începeau să lupte unul împotriva celuilalt izbîndu-se cu trompele și rînîndu-se cu colții. Uneori se întimpla ca elefanții să se ridice în două picioare și să-i trîntească la pămînt pe luptători. De aceea, animalele trebuiau bine pregătite în vederea bătăliei.

Dar chiar și la elefanții dresați nu erau excluse cazurile de furie, încît animalele pentru luptele regale erau alese de comisiile speciale cu cea mai mare grijă. Prin intermediul unor teste ingenioase, experții stabileau dacă elefantul era destul de energic și de ager, de îndrăzneț și de inteligent spre a i se putea încredința soarta suveranului și a țării. Totul era important: forma capului și a gîtului, dimensiunile trompei, gura, care trebuia să fie roșie, picioarele puternice și drepte ca niște stîlpi, iar urechile mari.

Această armă atît de puternică era îngrijită de o întreagă armată de servanți — cu șapte inși mai mult decît are cel mai mare tun modern. Unitatea era împărțită, pentru a utiliza un limbaj modern, în echipaj de punte și în grupul de deservire terestră. Echipajul — care se instala pe spinarea animalului — era alcătuit din trei inși. În față, pe gîtul animalului, trona monarhul, care conducea direct lupta. Îndărătul lui se instala al doilea membru al echipajului: semnalizatorul, iar al treilea era gonaciul. Semnalizatorul transmitea războinicilor ordinele suveranului și, la momentul respectiv, ei începeau să bată din picioare, să strige și să izbească cu sulitele în scuturi. O altă obligație a lor, mult mai importantă, era să dea exact atunci cînd trebuia — regelui sau prințului care luptau — arma necesară. În funcție, deci de situație ei înminau sulita, spada încovoiată, o sabie scurtă și dreaptă, un cirlig de apucat etc. Dacă greșeau, înfrîngerea monarhului era iminentă.

Dar rezultatul duelului depindea în aceeași măsură și de gonaci. Acesta avea grijă ca animalul să nu pornească într-o direcție greșită, să nu scape de sub control. În momentele critice hotărîtoare însă, suveranul lua conducerea animalului în propriile-i mîini (iar uneori și în picioare — dacă mîinile îi

erau ocupate), trăgînd de cirligele care erau legate de urechile elefantului.

Servanții pedestri erau în număr de patru. Ei ocupau o poziție la picioarele animalului și se îngrijeau de securitatea acestuia, întrucît un elefant rînit la picioare era scos imediat din luptă. (Imaginați-vă un elefant furios, de picioarele căruia n-ai voie să te depărtezi o clipă, și veți înțelege de ce în această nobilă slujbă erau mereu locuri vacante).

Elefantul mergea la luptă fără nici o podoabă, pentru ca nimic să nu-i împiedice mișcările. Înainte de a porni la război regii și prinții oficiau anumite ritualuri. Luau în mină un pumn de pămînt și înălțau o rugăciune către mama-Pămînt cerîndu-i sprijin. Apoi monarhul se adresa strămoșilor. După ce părăsea orașul și ieșea în cîmp liber, nu mai avea dreptul să rostească vreun cuvînt aspru nici la adresa curtenilor, nici la aceea a dușmanilor. Monarhul își descoperea capul și își prindea de gît o amuletă. Se credea că nerespectarea acestor reguli priva amuleta de forța-i miraculoasă.

Ce făceau însă supușii? Îngăduiau ei dușmanului să le jefuiască în voie casele, fără să încerce a se împotrivi, dacă suveranul lor pierdea lupta? Uneori se întimpla și așa. Dar de cele mai multe ori poporul se ridica totuși împotriva cîmpitorilor... Cum însă acest lucru contravenea „codului luptei“, el nu era consemnat de cronicile de la curte.

E. Sevastianov

INSULELE FEROE

Eroicii culegători de ouă

„Cei care voiau să scuture jugul... plecau în insulele Feroe“, spune o saga normandă din secolul IX. e.n. Iar locuitorii celor douăzeci și două de insule din arhipelagul Feroe, aflat în Atlanticul de Nord, socotesc că atunci a început și istoria lor. Insulele se află la circa 300 de mile depărtare de Scoția (spre sud), de Norvegia (spre răsărit) și de Islanda (spre apus). Cel mai departe sînt de Danemarca, din care fac de altfel parte ca provincie autonomă. Arhipelagul își are imnul, drapelul și limba lui... Dar asupra limbii se cuvine să stăruim mai mult.

Lingviștii americani au stabilit că în limba indienilor bororo din jungla Amazoniei există douăzeci de cuvinte care exprimă diversele nuanțe de verde. Lucru firesc, întrucît bororo sînt înconjurati de vegetație. În limba insularilor din Feroe există cam același număr de cuvinte pentru a descrie starea mării și a vremii. Mai exact a vremii proaste. Ceea ce este, de asemenea, firesc, întrucît viața insularilor depinde în întregime de capriciile timpului. De aceea feroenii își încheie aproape fiecare frază cu cuvîntul: „probabil“. Împrejurare care i-a făcut pe turiștii europeni care vizitează arhipelagul, atrași de exotismul peisajului, să acrediteze o falsă legendă despre firea închisă a insularilor. Dar se poate vorbi de așa ceva în cazul feroenilor?

Situat în apele reci ale zonei nordice a Atlanticului, arhipelagul poate fi locuit numai grație împrejurării că e

scăldat de o ramificație a Gulf Stream-ului. Curentul este atît de puternic încît din avion se pare că insulele plutesc. Deasupra acestui curent cald plutesc aproape tot timpul nori de ceață. Numai în cele trei luni de vară cerul insulelor se înseninează, din care cauză, în limba locală vara e numită: „scurta perioadă fără cețuri“.

Dar vara e și cea mai agitată perioadă a activității pe mare. Atunci se pescuiește, iar peștele este principalul aliment al populației și cel mai important articol de export. În cazuri extreme insularii ies, totuși, în larg în tot cursul anului. În timpul războiului, de pildă, ei aprovizionau cu pește Anglia. În 1941, în timpul blocadei hitleriste, ei au livrat chiar pînă la 80 la sută din cantitatea de pește necesară Marii Britanii. Două sute de bărb: ; nu s-au mai întors atunci acasă; e o cifră care în nesfîrșitul pomelnic de victime ale războiului pare mică, dar fiecare a douăzecea familie din Feroe a rămas fără susținător.

„Scurta perioadă fără cețuri“ este sezonul cel mai potrivit pentru vînzarea de balene grindu. Vikingii includeau printre însușirile obligatorii pentru bărbați și iscusința de a lupta de unul singur cu o balenă. Locuitorii din Feroe se descurcă și acum fără arme de foc și vinează balenele numai cu harponul. Odimioară, carnea de balenă era chiar alimentul esențial în cursul iernilor lungi, iar ficatul de balenă singura sursă de vitamina D a insularilor.

În „scurta perioadă fără cețuri“, mai precis în primele nouă zile de la începutul lui iunie, insularii se mai îndeletnicesc însă cu ceva, și anume culeg ouă de pe stînci.

Cîndva, păsările își făceau cuiburi în toate insulele. Dar o dată cu ivirea vaselor cu pinze, în arhipelag au năvălit și șobolani mari, care au pustiiit cuiburile. De aceea păsările își depun acum ouăle în locurile cele mai inaccesibile. Colonii foarte mari se află în insula Skuva.

Cele nouă zile din iunie sînt afectate acestei îndeletniciri nu numai pentru că în această perioadă e senin și ziua e

O operație care presupune o mare îndemnare și un lung exercițiu

mai lungă, ci și pentru că după acest scurt răstimp păsările mai pot încă umple golurile și să-și asigure urmași.

Culegerea ouălor este o îndeletnicire a celor mai temerari și abili. Titlul de „culegător de ouă“ este foarte apreciat de fetele din arhipelag. Așii în această meserie lucrează în văzul tuturor, ca să spunem așa, întrucît ei sînt priviți de aproape toți insularii care sînt liberi atunci.

Cum se desfășoară această culegere? Culegătorul se ajută de un cablu rezistent, minuit de doisprezece inși și, apropiindu-se sau depărtîndu-se de stîncă, în funcție de necesități, adună cu o plasă ouă de diverse păsări. Un culegător poate aduna într-un sezon circa o mie de ouă foarte apreciate de gurmănzii din arhipelag, ca și din Islanda și Norvegia. Insularii ung ouăle cu o soluție specială de var, datorită căreia ele se păstrează proaspete foarte mult timp. Și uneori chiar pînă la următoarea „scurtă perioadă fără cețuri“.

B. Tișinski

CASA PRIETENIEI ROMÂNNO-SOVIETICE — BUCUREȘTI

PROGRAMUL MANIFESTĂRILOR în perioada 1-7 decembrie 1972

Vineri 1 decembrie, ora 19: Ciclul: „Republica — Anul 25”. Simpozion: „Conștiința istoriei și sentimentul continuității”. În dezbateri: „Ideea de republică la români. Va vorbi prof. univ. Dumitru Almaș. „Pe drumul făuririi Republicii”. Va vorbi conf. univ. dr Ștefan Lache. „Abolirea monarhiei și proclamarea Republicii”. Va vorbi conf. univ. dr. Vasile Hurmuz. Urmează filmul documentar „Cel mai tânăr oțel” și un film artistic.

Simbătă 2 decembrie, ora 19: Ciclul: „Estetica, arta și condiția umană”. Convorbiri despre: „Estetica românească în confruntarea de idei contemporane”. Va vorbi prof. univ. Marcel Breazu, membru al Academiei de științe sociale și politice. „Dimensiunea umanistă a esteticii”; Va vorbi dr. Ion Pascadi, șef de sector la Institutul de filozofie. „Ampla deschidere către valorile autentice ale creației artistice”. Va vorbi Mircea Miciu, doctor în filozofie. Urmează filmul documentar „Maeștrii lemnului” și un film artistic.

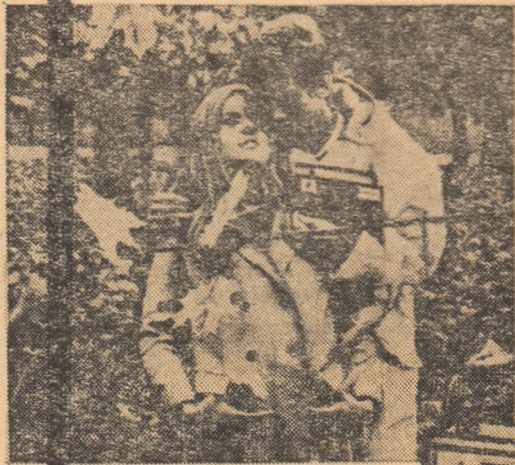
Duminică 3 decembrie, ora 10.30: Manifestare pentru tineret. Ciclul: „30 Decembrie 1947-1972 — Sinteză la un sfert de veac”. Conferința: „Industria în anii Republicii”. Va vorbi Grigore Corlan, șef de sector la Institutul de cercetări economice. Urmează filmul documentar „Vizita de lucru a tov. N. Ceaușescu în județele Alba, Hunedoara și Sibiu” și un film artistic.

ora 19: Manifestare dedicată împlinirii a 250 de ani de la nașterea lui G. S. Skovoroda, luminit, umanist, filozof și poet ucrainean. Va vorbi Stelian Gruia, scriitor. Urmează filmul documentar „Reportaj din lumea comorilor” și un film artistic.

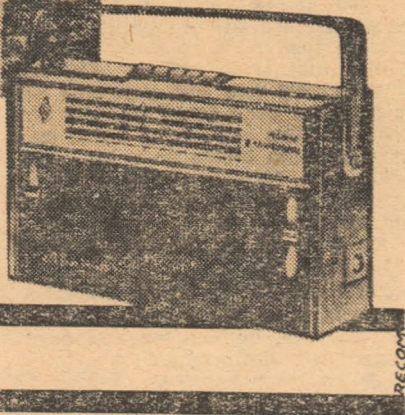
Marti 5 decembrie, ora 19: Ciclul: „Societatea socialistă multilateral dezvoltată”. În dezbateri: „Făurirea bazei tehnico-materiale a socialismului multilateral dezvoltat”. Va vorbi prof. univ. dr. Constantin Manolescu, prorector al Academiei de studii economice. „Etapa socialismului multilateral dezvoltat în procesul înaintării țării noastre spre comunism”. Va vorbi prof. univ. dr. Paul Popovici. Urmează filmul documentar „Lucrările Conferinței Naționale a P.C.R.” și un film artistic.

Miercuri 6 decembrie, ora 19: Rubrica: „Cadran internațional: momente și evenimente”. Seara de întrebări și răspunsuri. „Continentul european pe calea securității, cooperării și colaborării”. Participă: prof. dr. docent Edwin Glaser, prof. univ. dr. Alexandru Zamfir. Discuția va fi condusă de George Potra, ziarist. Urmează un program de filme documentare și un film artistic.

Joi 7 decembrie, ora 19: Ciclul: „Morala în sfera de competență a opiniei publice”. Dialog despre: „Creșterea însemnătății factorilor morali în societatea noastră”. Va vorbi conf. univ. dr. Ion Cerghit. „Amoralismul indiferenței față de atingerea avuției naționale”. Va vorbi conf. univ. dr. Alexandru Negoită. „Intransigența morală față de parazitismul social”. Va vorbi conf. univ. dr. Bernard Grigoriu. Urmează filmul documentar „Curtea” și un film artistic.

5881T
UN PRIETEN AL TU-
TUROR VIRSTELOR —
RADIORECEPTORUL

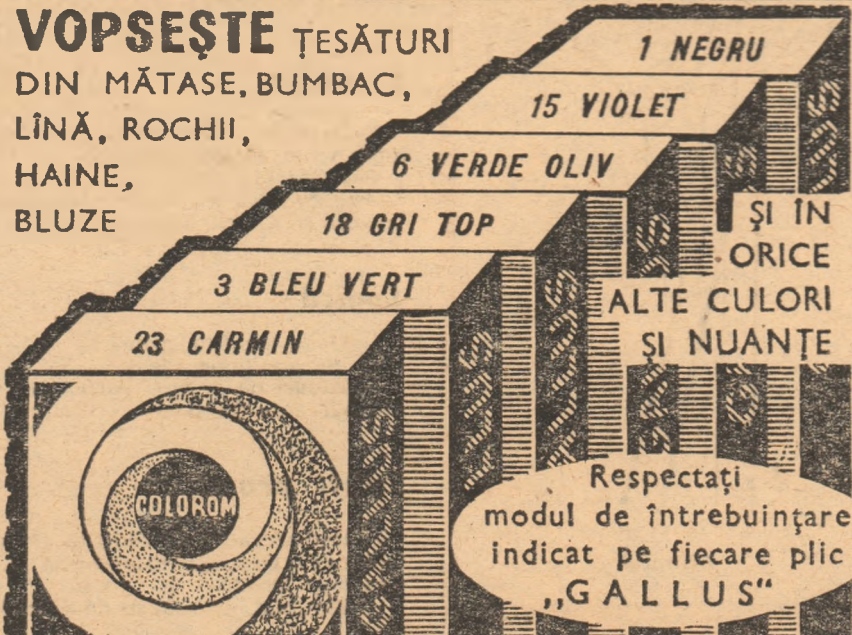
albatros

Ideal pentru excursie, radioreceptorul portativ are trei lungimi de undă, se alimentează la baterie sau la priză și dispune de o cască miniaturală care permite și o audiere individuală.

PREȚUL DE VINZARE — 800 LEI ȘI POATE FI CUMPARAT ȘI CU PLATA IN RATE LUNARE

GALLUS

VOPSEȘTE ȚESĂTURI
DIN MĂTASE, BUMBAC,
LÎNĂ, ROCHII,
HAINE,
BLUZE

1 NEGRU

15 VIOLET

6 VERDE OLIV

18 GRI TOP

3 BLEU VERT

23 CARMIN

ȘI ÎN
ORICE
ALTE CULORI
ȘI NUANȚE

Respectați
modul de întrebuințare
indicat pe fiecare plic
„GALLUS”

• Consultați tabelele de culori „GALLUS” •

LUNA

OFERIȚI ÎN DAR

- Poșete P.V.C.
- Mănuși de piele necăptușite
- Portvizite, portbancolete
- Cordoane de piele
- Sutiene, centuri, umbrele
- Cravate, fulare de năstase
- Bretele
- Papuci de casă
- Ghetuțe moi „Baby” pentru copii
- Pulovere de lînă și P.N.A.
- Jachete de lînă și P.N.A.
- Seturi (jachete + scampolo)
- Combinezioane
- Ciorapi pentru femei
- Căciulițe pentru copii
- Fulare tricolore P.N.A.
- Eșarfe pentru femei

CADOURILOR

...ȘI IARNA PUTETI FI
OASPETII
UNITATILOR
TURISTICE
ALE
Cooperatiei
de Consum

Doriți să petreceți zile de adevărată recreere, departe de zgomotul citadin, dar beneficiind de toate avantajele confortului modern? Și în sezonul rece, în locuri deosebit de pitorești, hanurile cooperativei de consum vă asigură condiții ideale pentru un popas reconfortant: camere luminoase și elegante, încălzire centrală, restaurant cu o mare varietate de preparate gustoase și băuturi selecționate.

PENTRU IUBITORII DE LINIȘTE ȘI AER CURAT PENTRU AMATORII DE EXCURSII MONTANE iată câteva adrese:

- COMPLEXUL TURISTIC SLANIC PRAHOVA la 45 km de Ploiești
- HANUL BRAN de lângă cetatea Bran (jud. Brașov)
- HANUL VALEA URSULUI lângă Pitești
- HANUL RUCAR PE D.N. 73 Pitești — Brașov la km 76 (jud. Argeș)
- HANUL COVASNA — în stațiunea Covasna
- HANUL URSUL NEGRU — SOVATA, în stațiunea Sovata din jud. Mureș
- HANUL BUCURA—HAȚEG, în județul Hunedoara, pe D.N. 66 km 30
- HANUL GEOAGIU-BAI în stațiunea balneară cu același nume din jud. Hunedoara
- HANUL PIATRA CRAIULUI — județul Bihor, pe D.N. 1 km 588
- HANUL AGAPIA — județul Neamț, lângă renumita minăstire
- MOTELUL IISEȘTI la 23 km de Suceava
- HANUL FAGET pe D.N. 68 A km 97, jud. Timiș
- HANUL HOREZU în județul Vâlcea.

Toate aceste unități turistice ale cooperativei de consum vă oferă o ospitalitate desăvârșită. VIZITAȚILE și vă veți convinge!

Împotriva sedentarismului

— Sint grozav de curioasă să știu de câte ori te oprești tu cind urci cele trei etaje pînă la noi? — m-a întrebat soția, seara la cină.

— De șapte ori, — i-am spus, convins de precizia răspunsului meu. — La fiecare a șasea treaptă. Dar mă odihnesc puțin și la etajul doi, pe un pat pliant care nu știu al cui e, însă stă acolo de citva timp.

— Înseamnă că de opt ori! — s-a înfiorat soția. Imi vine să innebunesc. Da' știu de ce?

— Știu, — am observat eu prompt. Cum să nu știu! Pentru că blocul n-are lift.

— Dar nu, nu liftul e de vină! De vină ești tu. Fiindcă faci foarte puțină mișcare. Ești sedentar. De aici o să îți se tragă toate neplăcerile. Dacă nu vrei ca, cu mult înainte de vreme, să devii un bătrîn neputincios, du-te pe jos la serviciu!

În dimineața următoare, m-am trezit deci mai devreme și m-am dus pe jos la serviciu, unde am ajuns exact în pauza de prînz. Apoi, timp de o oră, m-am lungit și m-am odihnit la umbra biroului. Acasă, am ajuns noaptea, la două și jumătate și abia am urcat pînă la etajul doi. Frint de oboseală, m-am trîntit pe patul pliant care era tot acolo și am dormit pînă dimineața.

— Nu, dragă, așa nu faci nimic! — m-a avertizat soția după o săptămînă, sătulă să tot coboare mereu la etajul doi, ca să-mi aducă ceaiul și papucii. — Văd că mersul pe jos te obosește. Dar știi de ce? Fiindcă te miști prea încet. Trebuie să fugi, dragă!

— Să fug? — m-am speriat.

— Cum vrei tu, la trap ușor, la trap mărunț. Aleargă în stilul care-ți convine, numai aleargă.

După două zile, i-am telefonat de la serviciu vecinului și l-am implorat să mute patul pliant la parter.

— Dar văd că continui să te îngrași! — a remarcat soția după citeva zile. — E clar: efortul pe care-l depui e prea mic. Trebuie să alergi cu niște haltere. Peste o săptămînă, am sosit acasă la șapte seara.

— Ce ți-am spus! — s-a bucurat soția mea — Ai văzut ce repede urci acum scările!

— Ei, nu chiar așa de repede, — am mărturisit eu, plecînd capul. Eram de ieri la etajul întîi... Alergatul ăsta nu-mi ajută la nimic...

— Ești un om pierdut! — mi-a prezis atunci consoarta. — N-ai decît, poți să faci ce vrei, să îmbătrînești, să te ramolești, să te îngrași, și chiar să-ți iei mașină, dacă îți place. Eu nu-ți mai spun nici un cuvînt, dar dacă ai să-ți ruinezi sănătatea, să știi că numai tu ai fost de vină!

Dacă tot e vorba să mor, — mi-am spus eu atunci, — dacă nu pot să scap de acest păcătoș sedentarism, barem să-mi iau o mașină, ca să mă mai odihnesc și eu puțin. Și m-am înscris pentru mașină.

După ce mi-am ridicat-o, în primele două nopți am dormit în mașină. Nu obținusem încă aprobarea să-mi construiesc garaj și-mi era teamă s-o las noaptea în stradă. În a treia noapte

am înnoptat într-o sală de așteptare, la Direcția de Arhitectură și Sistemăizare, unde trebuia să capăt aprobarea pentru construirea garajului.

Apoi, — după o săptămînă de nopți petrecute prin sălile de așteptare ale altor întreprinderi, — am obținut în sfîrșit mult-dorita aprobare. Dar mi s-a furat o roată la mașină. Am alergat la magazin. După două luni, am găsit roata, dar în același timp am descoperit lipsa farurilor. Cînd, în fine, am găsit și faruri, am constatat că dinamul nu funcționa. Un prieten, care era mecanic auto, mi l-a reparat. Dar cînd am ajuns acasă am văzut că se rupesese axul cardanic. M-am băgat sub mașină.

— Ce-mi văd ochii?! — a exclamat soția care tocmai ieșea în curte. — Dragul meu, te felicit! Ce ușor te-ai strecurat sub mașină!

Dar mie nu-mi ardea de laude. Am dat din mină și am alergat în casă să iau trusa de chei. Din patru salturi am fost la etajul trei, am înhățat trusa și cu aceeași viteză am coborît cele trei etaje.

E adevărat, că n-am reușit să repar singur axul cardanic și a trebuit să duc din nou mașina la un atelier de reparat. În schimb, însă, în familia mea domnește acum pacea și înțelegerea. Soția mea nu mă mai bombăne — căci e ferm convinsă că cel mai bun remediu împotriva sedentarismului e mașina proprie.

Nikolai Elin
Vladimir Kașaev

O mică neînțelegere

— Bună ziua! Aș dori să-mi reparați mașina de ras electrică.

— Bună ziua! Dar noi nu reparăm mașini de ras.

— La revedere! N-ați putea însă să-mi spuneți unde s-o repar?

— La revedere! Cum să nu, la noi.

— Bună ziua. Păi, mi-ați spus că nu reparați.

— Acum nu. Nu ni s-au adus periute pentru curățat.

— Și cînd primiți?

— Încercați peste o lună.

— La revedere. Dar, dacă fac eu rost de periute?

— La revedere. Degeaba. N-avem nici bobine.

— Nu vi s-au adus?

— Ba da. Dar s-au vîndut. Treceți peste o săptămînă. Salut.

— Salut. Aș dori să vă mai întreb ceva: dar dacă fac rost și de bobină, se poate?

— La revedere. Nu, fiindcă nici meseriași nu avem.

— Nu vi s-au adus... am vrut să spun... unde sînt?

— La spital.

— Și cînd ies.

— Peste jumătate de an.

— Înseamnă că pînă au să iasă ei

din spital, au să se vîndă toate periutele și bobinele. Nu?

— De unde să știu? Și nu înțeleg ce tot vrei de la mine?

— Ce-ar fi dacă v-aș face rost de periute, de bobine și de meseriași?

— Domnule, vrei să capăt un infarct? V-am spus: peste ju-mă-ta-te de an!

— De ce?

— N-avem bonier.

— De ce nu mă înțelegeți și pe mine? Ce nevoie am eu de bon?! Eu vreau să-mi reparați mașina.

— Nu vrei bon? Păi, de ce nu spuneți clar ce doriți; ce om ciudat... Ei, Petro, servește-l imediat pe dumnealui! Vă rog, luați loc. În zece minute mașina e gata.

Gr. Kroșin

Mindrie

Deunăzi eram în troleibuz. Lîngă mine s-a așezat o fată foarte simpatică. Interesantă — mi-am spus. Și am întrebat-o:

— Pînă unde megeți?

Tăcere.

— Aș putea să știu cum vă numiți, dacă nu-i secret?

Din nou tăcere.

— Am două bilete la „Sovremennik“.

— La ce piesă? — m-a întrebat deodată fata.

Dar eu m-am sculat de pe scaun și am coborît la prima stație. Mie îmi plac fetele mindre, cu cele care discută cu primul ieșit în cale.

L. Korsunski

Nu banii fac fericirea!

Doi vechi prieteni se întîlesc.

— Bună, Nikolașă! Dar de ce ești așa de plouat?

— Mai bine nu mi-ai aminti.

— Hai zi, ce s-a întimplat?

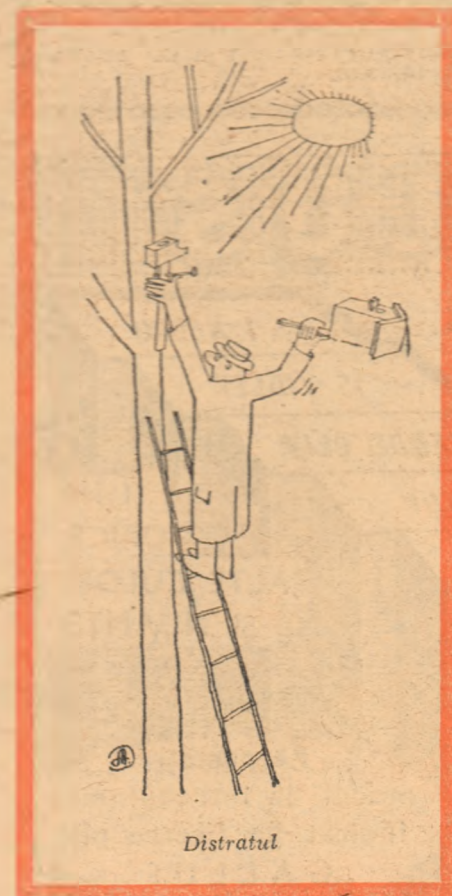
— Înțelegi? — am neapărată nevoie de 500 de ruble. Am fost la Petea, am crezut că o să mă împrumute el. Ți-ai găsit... Mi-a răspuns categoric: Nu! Am trecut pe la Vasea, M-a refuzat politicos. Aseară m-am abătut pe la Iuri. Care și el mi-a spus tot: NU! Ba mai m-a luat și în răspăr: „Ce, vrei să-ți pierzi cel mai bun prieten? Știi doar că banii degradează relațiile dintre oameni“. Te rog să mă crezi, de o săptămînă n-am închis un ochi.

— Doamne, Nikolai, dar se poate așa ceva? Pentru numele lui Dumnezeu, de ce nu mi-ai spus de la început mie.

— De unde era să știu că tu ai să-mi dai bani?

— Nu banii fac fericirea, Nikolașă! Treci pe la mine, nu te jena. Am niște pastile grozave. Iei una seara și dormi buștean pînă dimineața.

F. Makivciuk

• UMOR •
 Jr umor umor u,
 r umor umor umor u,
 umor umor umor umor u,
 ior umor umor umor u,
 umor umor umor umor u,
 nor umor umor umor um
 r umor umor umor umor u
 mor umor umor umor umc

Umor în pantaloni scurți

Istețul

— Sașa, ți-ai spălat mîinile?
 — Da, mamă.
 — N-am auzit nici un zgomot.
 — Le-am spălat în șoapță.

Argument

— Vova, iar te-ai suit cu picioarele nespălate în așternut?
 — Dar ce, am altele?

Oare?

Supărată, mama îi spune băietelului?
 — Ești cel mai obraznic copil din lume!
 — Da' ce, mămico, îi cunoști pe toți copiii din lume?

Savantul

Fotografu! — Stai cuminte și uită-te aici. Acum zboară păsărica!
 Copilul: Mai bine n-ați mai povestit basme de-astea și ați potrivit corect diafragma și timpul de expunere.

Logică

— Unde mergem, mamă?
 — Să ne fotografiem
 — Atunci de ce te-ai parfumat? Ce, mirosul iese în poză?

Spirit practic

— Hai, recunoaște picuile, tu ai spart fereastra! Greșeala recunoscută e pe jumătate iertată.
 — Dar dacă recunosc de două ori?